

ÅRSBERETNING
for
1998

Pengeinstitutankenævnet

Pengeinstitutankenævnet

Sekretariat:

Østerbrogade 62, 4. sal, 2100 København Ø

Tlf. 35 43 63 33 · Giro 4 16 34 00

ÅRSBERETNING ***for*** ***1998***

København

marts 1999

I N D H O L D S F O R T E G N E L S E

1.	Formandens bemærkninger	5
2.	Ankenævnet, medlemmer og medarbejdere . . .	9
3.	Ankenævnets kompetence	11
4.	Statistik	13
5.	Pengeinstitutankenævnets praksis vedrørende forældelse	15
6.	Udvalgte kendelser	25

Bilag:

Ankenævnets vedtægter	87
---------------------------------	----

1. Formandens bemærkninger

Pengeinstitutankenævnet begyndte sin virksomhed den 1. august 1988 og havde således 10 års jubilæum i 1998.

I den periode på godt 10 år, der er forløbet fra nævnets start til udgangen af 1998, har nævnet modtaget ca. 6.000 klager og afsagt kendelse i ca. 4.000 sager. Disse tal udgør vel tilstrækkelig dokumentation for, at stifterorganisationerne havde ret i, at der er behov for et organ, som på en enkel, billig og hurtig måde kan træffe afgørelse i dagligdagens tvister mellem pengeinstitutter og deres kunder. Der er jo ingen tvivl om, at kun en brøkdel af disse sager havde fundet vej til domstolene, hvis Ankenævnet ikke havde eksisteret. Opgaven som tvistløser i et stort antal konkrete sager er udgangspunktet for nævnets virksomhed.

Det store antal sager og den centralisering af sagsbehandlingen, der sker i nævnet, danner grundlag for, at dette tillige fungerer som problemopfanger. Gennem nævnets virksomhed synliggøres, hvilke problemer - store eller små, kendte eller nye - der trænger sig mest på i det praktiske liv. Flere eller mange sager inden for samme problemkreds giver en god sikkerhed for, at alle nuancer og hensyn kan tages i betragtning.

De forløbne år har vist, at Ankenævnet yderligere i betydeligt omfang - i større omfang, end jeg oprindelig havde forudset - har kunnet fungere som regelskaber. Den første forudsætning herfor er den netop nævnte problemopfangning. Den anden forudsætning er, at nævnets afgørelser, når de er enstemmige, har vist sig at have stor gennemslagskraft. Baggrunden herfor er i første række, at de to interessegrupper - pengeinstitutterne og kunderne - er repræsenteret i nævnet. Effekten heraf er formentlig størst i de tilfælde, hvor en enstemmig afgørelse går pengeinstituttet imod. Tilskyndet hertil af Finansrådet efterlever pengeinstitutterne - ikke alene det direkte involverede pengeinsti-

tut, men branchen som helhed - nemlig næsten undtagelsesfrit Ankenævnets enstemmige afgørelser, og dette gælder også, hvor der er tale om afgørelser af principiel karakter. Til illustration skal et enkelt eksempel nævnes. På et tidligt tidspunkt i sin virksomhed afsagde nævnet en række kendelser om, at en kunde i almindelighed har ret til at flytte sin pensionskonto til et andet pengeinstitut eller et forsikringsselskab, også selv om en eventuel gæld til pengeinstituttet ikke samtidig afvikles. Disse kendelser blev straks efterlevet af hele branchen, og dermed var der med ét slag fundet en løsning på et problem, som ellers havde voldt domstolene betydelige vanskeligheder i de forudgående år.

I de tilfælde, hvor en afgørelse vedrørende et principielt spørgsmål ikke er enstemmig, bliver problemopfangningen det centrale. Gennem disse afgørelser henledes opmærksomheden på problemet, og der skabes et godt grundlag for, at sager kan indbringes for domstolene til afgørelse ved disse. De forløbne år har vist adskillige eksempler herpå.

Det kan konstateres, at juridisk litteratur om Ankenævnets praksis og henvisninger til denne i den øvrige juridiske litteratur efterhånden har vundet betydelig udbredelse. Dette vidner om en almindelig anerkendelse af nævnets problemopfangende og regel-skabende funktion, og det er vel ikke for meget sagt, at nævnets virksomhed har bidraget til, at pengeinstitutjuraen har fået et løft, som - områdets store praktiske betydning taget i betragtning - var tiltrængt.

Der er dog ikke grund til at tro, at Ankenævnet på denne måde vil ende med at gøre sig selv overflødig. Mange kendte problemer er fortsat uløste, nye problemer vil stadig komme til, og mange regler har - hvad enten de hidrører fra lovgivning, doms-praksis eller Ankenævnets egen praksis - ikke karakter af faste og entydige regler, men alene af retningslinier eller retlige standarder, som skal udfyldes i det konkrete tilfælde. Hvornår

er misbrug af et dankort muliggjort ved en "groft uforsvarlig adfærd"? Hvornår har et pengeinstitut, der har udbetalt til en uberettiget ihåndehaver af en bankbog, som følge af "særlige omstændigheder" været opfordret til at afkræve den mødende bevis for hans ret til at hæve? Hvornår kan det lægges til grund, at manglende underretning til en kautionist har forringet dennes regresmuligheder? Hvornår kan opsigelse af en kredit siges at være saglig og rimelig? O.s.v., o.s.v.

På den anden side må nævnets egen regelskabende virksomhed have for øje, når man studerer de statistiske oplysninger i årsberetningens afsnit 4 om antallet af modtagne klager i årene siden 1988. Som det vil ses, steg antallet af modtagne klager i årene frem til 1994, medens det derefter har været faldende, således at man i 1997 nåede ned på det laveste antal siden nævnets start (når bortses fra 1988, hvor nævnet kun fungerede i 5 måneder). Denne tendens holdt sig i 1998, dog uden fortsat fald, idet antallet af modtagne klager var næsten det samme i 1998 som i 1997 (461 mod 466). Som nævnt i de forudgående årsberetninger må det antages, at en væsentlig del af forklaringen på denne udvikling netop skal søges i, at Ankenævnets praksis har gjort det muligt at løse en væsentlig del af klagerne internt i de enkelte pengeinstitutter eller at forebygge, at tvister overhovedet opstår.

Som det fremgår af de statistiske oplysninger fik klagerne helt eller delvis medhold i 91 af de i alt 325 sager, som i 1998 var til behandling i selve nævnet, eller i 28% af disse sager. Dette ligger på det sædvanlige niveau. Ved vurderingen må det tages i betragtning, at klagerne også har fået helt eller delvis medhold i de 92 sager, som er registreret som opfyldt/forligt under sagens behandling ved nævnets sekretariat.

I de 91 sager, hvor klagerne helt eller delvis fik medhold, har pengeinstituttet i 9 tilfælde givet underretning om, at det ikke ønskede at være bundet af nævnets kendelse, jf. vedtægternes § 11, stk. 2. Af de 9 tilfælde vedrørte de 3 det samme spørgsmål.

Der må således fortsat siges at være tale om en tilfredsstillende lav ikke-efterlevelsesh-procent.

Der er tradition for, at Ankenævnets formand på dette sted i årsberetningen knytter nogle bemærkninger til en eller flere typer af klagesager, som er af særlig aktualitet. I år har jeg valgt at redegøre for nævnets praksis vedrørende forældelse, men efter redegørelsens karakter og omfang har jeg fundet det mest naturligt at medtage den som et særskilt afsnit i årsberetningen (afsnit 5). Reglerne om forældelse kan i øvrigt tages som eksempel på, at lovgivningen selvsagt sætter grænser for nævnets mulighed for på egen hånd at finde tilfredsstillende løsninger, selv om viljen måtte være til stede fra såvel forbruger- som pengeinstituts side. De gældende regler om forældelse, der stammer fra henholdsvis 1683 og 1908, er ikke tilfredsstillende, hvilket tydeligt kommer frem netop i forholdet mellem pengeinstitutter og deres kunder. Reglerne er simpelthen - forældede!

2. Ankenævnet, medlemmer og medarbejdere

Pengeinstitutankenævnet blev stiftet i 1988 af Den Danske Bankforening og Danmarks Sparekasseforening (nu Finansrådet - Danske Pengeinstitutters Forening), Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet. Nævnet påbegyndte sin virksomhed den 1. august 1988.

Ankenævnet er i medfør af forbrugerklagenævnslovens § 12, stk. 2, godkendt af Forbrugerklagenævnet til at behandle klager i overensstemmelse med § 2 i sine vedtægter, jf. nærmere nedenfor. Ankenævnets vedtægter er optrykt som bilag til årsberetningen.

Ankenævnets formand er højesteretsdommer, dr. jur. Peter Blok. Næstformænd er landsdommer Niels Waage, Østre Landsret, og kst. landsdommer Lars Lindenchrone Petersen, Østre Landsret.

Ankenævnets medlemmer er udpeget af Finansrådet (efter aftale med Sammenslutningen Danske Andelskasser) og af Forbrugerrådet. I den enkelte sags behandling deltager foruden formanden eller en næstformand to medlemmer udpeget af pengeinstitutsektoren og to medlemmer udpeget af Forbrugerrådet.

Ankenævnets medlemmer har i 1998 været følgende:

Udpeget af Finansrådet - Danske Pengeinstitutters Forening:

Juridisk chef Peter Stig Hansen, Jyske Bank
Vicedirektør Niels Bolt Jørgensen, Unibank
Afdelingsdirektør Allan Pedersen, Den Danske Bank
Underdirektør Bjarne Lau Pedersen, BG Bank
Chefjurist Ole Reinholdt, Lokale Pengeinstitutter
Vicedirektør Erik Sevaldsen, Den Danske Bank
Underdirektør Ole Simonsen, Unibank

Udpeget af Forbrugerrådet:

Rådsmedlem Lisbeth Baastrup, Funktionærernes- og Tjenestemændenes Fællesråd

Formand Niels Busk, LLO i Hovedstaden (indtil 3. september 1998)

Rådsmedlem, cand.polit. Inge Frølich, Forbundet af Offentligt Ansatte

Cand.polit. Ole Just, Forbrugerrådet

Rådsmedlem Jette Kammer Jensen, AOF

Lic. scient. pol. et lic. merc. Peter Nedergaard, Forbrugerrådet

Civiløkonom Leif Nielsen

Direktør, cand. oecon. Jørn Ravn, Vibo

Cand. merc. jur. Mette Reissmann, Forbrugerrådet

Ankenævnets sekretariat har i 1998 beskæftiget følgende medarbejdere:

Sekretariatschef, cand. jur. Henrik Davidsen

Fuldmægtig, cand. jur. Heidi Egger

Sekretær Ulla Buch Dam-Amby

Sekretær Lise Jeppesen (indtil 15. maj 1998)

Sekretær Heidi Olsen

3. Ankenævnets kompetence

Som nævnt ovenfor er Ankenævnet oprettet i medfør af forbrugerklagenævnsloven.

Bestemmelserne om Ankenævnets kompetence findes i vedtægternes §§ 2-5 og 7.

Efter § 2, stk. 1, behandler Ankenævnet klager over "danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber". Ankenævnet er også kompetent til at behandle klager over pengeinstitutter, der ikke er medlem af nogen af stifterorganisationerne, hvilket gælder visse mindre sparekasser og andelskasser. Ankenævnets kompetence omfatter ikke pengeinstitutter, der er hjemmehørende i Grønland og på Færøerne. Klager over grønlandske pengeinstitutter kan indbringes for Forbrugerklageudvalget, Grønlands Hjemmestyre. Med hensyn til datterselskaber af danske pengeinstitutter kan det nævnes, at Ankenævnet behandler klager over bl.a. finansieringsselskaber. Nævnet kan tillige behandle klager over danske filialer af udenlandske pengeinstitutter. Også udenlandske filialer af danske pengeinstitutter må som udgangspunkt anses for omfattet af Ankenævnets kompetence, medens dette derimod ikke gælder udenlandske datterselskaber af danske pengeinstitutter.

Ankenævnet behandler klager vedrørende private kundeforhold, jf. § 2, stk. 2. Klager fra erhvervsdrivende kan dog behandles, såfremt de ikke adskiller sig væsentligt fra klager vedrørende private kundeforhold. Efter Ankenævnets faste praksis behandler man ikke klager fra aktie- eller anpartsselskaber.

En betingelse for Ankenævnets kompetence, som ikke er nævnt i vedtægterne, men som følger af sammenhængen med forbrugerklagenævnsloven, er, at klagen skal angå en konkret formueretlig tvist. Dette indebærer, at forespørgsler og klager af anden art, herunder om tilsidesættelse af god pengeinstitutpraksis, ikke

realitetsbehandles, medmindre der foreligger en naturlig sammenhæng med en konkret formueretlig tvist.

Finanstilsynet, som indtil Ankenævnets etablering behandlede klager over pengeinstitutter, behandler ikke længere klagesager, men vil fortsat besvare spørgsmål, der som led i forberedelsen af en retssag stilles med rettens godkendelse.

Efter vedtægternes § 5 kan Ankenævnet bl.a. ikke behandle klager vedrørende sager, som er afgjort ved endelig dom. Ankenævnet vil i reglen også afvise klager vedrørende sager, i hvilken en fogedret har truffet afgørelse.

Med hensyn til klager vedrørende sager, som verserer ved domstolene, gælder efter retsplejelovens § 361, at vedkommende ret på begæring kan træffe bestemmelse om sagens forelæggelse for Ankenævnet. En klage, der er indsendt af en part uden rettens tilladelse, vil blive afvist.

De i §§ 2-5 nævnte forhold påses af Ankenævnets sekretariat, som efter vedtægternes § 6 kan afvise klager, der af en af de nævnte grunde utvivlsomt falder uden for Ankenævnets kompetence.

Efter § 7 kan Ankenævnet - men ikke sekretariatet - afvise sager, der på grund af usikkerhed om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre særlige grunde findes uegnede til behandling i Ankenævnet. Såfremt en forsvarlig stillingtagen til sagen ville forudsætte en bevisførelse, som ikke kan ske for Ankenævnet, herunder navnlig parts- og vidneforklaringer, vil sagen blive afvist. Det sker relativt ofte, at Ankenævnet ser sig nødsaget til at afvise en sag af denne grund. Parternes afvigende opfattelse af et handelsesforløb vil imidlertid ikke i sig selv afskære Ankenævnet fra at realitetsbehandle sagen under anvendelse af sædvanlige bevisbyrdereregler, hvis man anser dette for forsvarligt.

4. Statistik

Antallet af modtagne klagesager har siden nævnets etablering den 1. august 1988 udviklet sig således:

1988:	278	1991:	622	1994:	844	1997:	466
1989:	498	1992:	678	1995:	607	1998:	461
1990:	530	1993:	711	1996:	501		

Af de i 1998 modtagne 461 sager verserede ved årets udgang 156 sager. De resterende 305 sager, tillige med 155 af de pr. 1. januar 1998 verserende 159 sager indkommet i 1992 - 1997, eller i alt 460 sager blev færdigbehandlet i 1998.

Af de 460 behandlede sager blev 43 afsluttet ved sekretariatets afvisning efter en eller flere af bestemmelserne i vedtægternes §§ 2-5 eller af ordensmæssige grunde (manglende indbetaling af gebyr m.v.), mens 92 sager bortfaldt i medfør af vedtægternes § 8, stk. 4, om opfyldelse eller forlig. Ankenævnet behandlede således i alt 325 sager i 1998. Sagernes udfald fremgår af nedenfor gengivne skema, hvor tallene for 1991-97 er medtaget til sammenligning:

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Overført fra året før	144	217	232	263	425	374	185	159
Modtagne i året	622	678	711	844	607	501	466	461
Til behandling	766	895	943	1.107	1.032	875	651	620
Afsluttet ved kendelse:	354	451	432	413	450	530	372	325
Heraf:								
Klager fuldt medhold	56	54	45	42	41	46	44	33
Klager delvist medhold	46	78	80	93	84	95	75	58
Pengeinstitutttet medhold	190	258	258	230	271	320	218	196
Afvist	62	61	49	48	54	69	35	38
Afsluttet af sekretariatet:	195	212	248	269	208	160	120	135
Heraf:								
Opfyldt/forligt	131	141	168	173	132	114	92	92
Afvist	64	71	80	96	76	46	28	43
I alt afsluttede:	549	663	680	682	658	690	492	460
Under forberedelse/afventer nævnsbehandling:	217	232	263	425	374	185	159	160

I de sager, der har været behandlet i 1998, har det indklagede pengeinstitut i 9 tilfælde givet underretning om, at det ikke ønsker at være bundet af en kendelse, som har givet klageren helt eller delvist medhold, jf. herved vedtægternes § 11, stk. 2. Af de 9 sager vedrører 3 sager samme pengeinstitut og angår samme spørgsmål. Klageren har i ét tilfælde begæret bistand til sagens indbringelse for domstolene, jf. forbrugerklagenævnslovens § 10, stk. 2.

5. Pengeinstitutankenævnets praksis vedrørende forældelse

Af Peter Blok

Lovgivningen

Den almindelige forældelsesregel i dansk ret er Danske Lov 5-14-4, der - ligesom loven i øvrigt - stammer fra 1683. Efter denne bestemmelse gælder der en forældelsesfrist på 20 år regnet fra fordringens stiftelse (ikke fra forfaldstidspunktet). Forældelse kan afbrydes blot ved, at fordringshaveren minder skyldneren om fordringen, sagsanlæg er således ikke nødvendigt.

De fleste dagligdags fordringer er dog undergivet en 5-årig forældelse efter forældelsesloven af 1908. Omfattet af denne lov er bl.a. fordringer, der støttes på aftaler om køb af løsøre, om leje af fast ejendom eller løsøre, eller om udførelse af tjenesteydelser af enhver art samt krav på erstatning uden for kontrakt, jf. § 1, stk. 1. Den 5-årige forældelse gælder dog ikke, såfremt der for fordringen er udstedt gældsbrief eller tilvejebragt "andet særligt retsgrundlag", jf. § 1, stk. 2. Af særlig betydning i nærværende sammenhæng er, at krav på forfaldne renter er omfattet af den 5-årige forældelse, selv om hovedstolen ikke er det, hvad enten dette skyldes, at hovedstolen efter sin art falder uden for 1908-loven, eller at der er udstedt gældsbrief eller tilvejebragt andet særligt retsgrundlag for hovedstolen. Efter 1908-loven regnes fristen fra det tidspunkt, da fordringen kunne kræves betalt, medmindre kreditor var i utilregnelig uvidenhed om sit krav. Fristen afbrydes - foruden ved skyldnerens erkendelse af gælden - alene ved sagsanlæg eller andet retsligt skridt.

Pengeinstitutets fordringer

Et pengeinstituts (eller en anden långivers) krav på tilbagebetaling af et lån eller en anden kredit, herunder et ubevilget

overtræk, er - når bortses fra forfaldne renter, jf. herom senere - ikke omfattet af den 5-årige forældelse efter 1908-loven og er således alene undergivet den 20-årige forældelse efter DL 5-14-4. Dette følger allerede af, at låneaftaler ikke er nævnt i opregningen af de omfattede fordringer i 1908-lovens § 1, stk. 1, og det er således ikke alene lån ydet ved gældsbrief (jf. § 1, stk. 2, om "særligt retsgrundlag"), der falder uden for 1908-loven, jf. f.eks. Ankenævnets sager 950600 og 960067 vedrørende overtræk på checkkonti og sagerne 970023 og 980212 vedrørende kassekreditter. Formentlig fordi 1908-loven i øvrigt omfatter de fleste dagligdags krav, misforstås dette ikke sjældent af klagerne og deres rådgivere. Men også i tilfælde, hvor der foreligger et særligt retsgrundlag i form af gældsbrief, frivilligt forlig eller dom, kommer det tydeligvis ofte som en ubehagelig overraskelse, at pengeinstituttets krav ikke er forældet, selv om den pågældende gennem en lang årrække - i op til 20 år - intet har hørt fra pengeinstituttet vedrørende gælden. Også krav mod kautionister for lån eller kassekreditter er alene omfattet af den 20-årige forældelse efter DL 5-14-4, jf. f.eks. sagerne 445/1992 og 950345.

I reglen vil pengeinstituttet regnskabsmæssigt have afskrevet fordringen som tabt, men dette hindrer ikke, at kravet senere gøres gældende, hvad enten dette sker af tilfældige årsager eller i forbindelse med en systematisk gennemgang af tidligere afskrevne fordringer - en sådan systematisk gennemgang har i hvert fald nogle pengeinstitutter gennemført i nyere tid. I en del tilfælde, hvor der har været tale om meget gamle krav, har klagerne ved siden af eller i stedet for forældelse påberåbt sig, at pengeinstituttets fordring måtte anses for fortabt ved passivitet. Selv om det ikke kan anses for udelukket at afskære et uforældet krav i henhold til en kredit i medfør af den almindelige passivitetsgrundsætning, har Ankenævnet endnu ikke i noget tilfælde gjort det. Nævnet har i reglen udtalt, at der "på baggrund af forældelsesreglen i DL 5-14-4" ikke var grundlag herfor, jf. f.eks. sagerne 445/1992, 405/1993, 940592, 950356,

960067, 970023 og 980212. Synspunktet har været, at forældelsesreglen som det klare udgangspunkt gør op med virkningen af kreditors passivitet, og at der derfor må foreligge særlige omstændigheder ud over den blotte passivitet, såfremt et uforældet krav skal afskæres efter den almindelige passivitetsregel. De særlige omstændigheder, der tænkes på, vil i reglen være sådanne, som - i forbindelse med den udviste passivitet - kan være egnede til at bibringe skyldneren den opfattelse, at pengeinstituttet stiltiende har givet afkald på sin fordring.

Sådanne særlige omstændigheder er også undertiden blevet påberåbt, men er i de pågældende tilfælde ikke fundet tilstrækkeligt tungtvejende. I sagerne 950600 og 980037 havde klagerne i forbindelse med pengeinstituttets regnskabsmæssige afskrivning af fordringen modtaget et kontoudtog, hvor kontoen saldo var angivet som "0,00" kr. I sagerne 950534, 960042 og 960067 havde klagerne gennem en årrække modtaget kontooversigter, hvor den omhandlede (regnskabsmæssigt afskrevne) gæld ikke var medtaget. I sagen 960042 påberåbte klageren sig desuden, at pengeinstituttets repræsentant under en fogedsag havde udtalt, at restfordringen ville blive søgt inddrevet hos kautionisterne. Som en situation, hvor passivitetssynspunktet og/eller synspunktet stiltiende afkald efter omstændighederne kunne tænkes at vinde gehør, kan nævnes, at pengeinstituttet yder ny kredit til kunden uden at bringe spørgsmålet om betaling af den gamle gæld på bane.

De nævnte afgørelser om afvisning af anbringender om, at pengeinstituttet havde fortabt sin fordring som følge af passivitet og/eller stiltiende afkald, har været enstemmige. I enkelte tilfælde har et mindretal imidlertid fundet, at der forelå sådanne særlige forhold, at pengeinstituttet i medfør af rentelovens § 3, stk. 5, burde afskæres fra at beregne sig renter af fordringen for tiden (5 år) forud for det aktuelle påkrav, jf. sagerne 445/1992, 950600 og 980037. Flertallet har fundet, at der ikke var grundlag for en sådan anvendelse af rentelovens § 3, stk. 5.

I sag 980212 havde klageren efter konkurs i 1980 en gæld til et pengeinstitut, som senere var fusioneret med det indklagede pengeinstitut. I 1995 oprettede klageren en gevinstopsparingskonto i pengeinstituttet, og i 1997 foretog dette modregning i indeståendet for den gamle gæld. Flertallet fandt, at dette var berettiget, mens mindretallet ville afskære modregning med henvisning bl.a. til, at pengeinstituttet ved oprettelsen af gevinstopsparingskontoen burde have gjort klageren opmærksom på det uafviklede mellemværende og den heraf følgende risiko for modregning, og at kontoen havde bestået gennem mere end 2 år, før modregningserklæring blev afgivet.

Såvel den hyppige påberåbelse af passivitetssynspunktet som de netop omtalte mindretalsvota kan opfattes som forsøg på at modificere konsekvenserne af DL 5-14-4. De fleste vil nok også uden videre erkende, at en forældelsesfrist på hele 20 år er utilfredsstillende i hvert fald inden for det heromhandlede retsområde. En frist af denne længde er unødvendig set ud fra hensynet til pengeinstitutterne og lidet rimelig set ud fra hensynet til skyldnerne. Det samlede indtryk fra Pengeinstitutankenævnets praksis er, at der foreligger et påtrængende behov for gennem en lovændring af nedsætte forældelsesfristen væsentligt, formentlig til højst 10 år regnet fra forfaldsdagen. Denne kortere frist burde gælde, uanset om der er udstedt gældsbrief eller tilvejebragt andet særligt retsgrundlag. Allerede i en betænkning fra 1957 (Betænkning nr. 174/1957 om ændring af reglerne om forældelse af gældsfordringer) foresloges en almindelig forældelsesfrist på 10 år regnet fra forfaldsdagen omfattende de fordringer, som falder uden for 1908-lovens område, herunder altså også fordringer i henhold til lån og andre kreditter. Dette forslag kan i øvrigt føres tilbage til et ikke gennemført lovforslag fra 1894, så det skitserede reformforslag kan ikke just siges at være nyt!

Kundens fordringer

Også i tilfælde, hvor det er kunden, som rejser krav mod pengeinstituttet, må det erindres, at hverken kredit- eller pantsætningsaftaler er omfattet af 1908-loven. Undertiden har pengeinstitutterne overset dette og derfor uberettiget påberåbt sig den 5-årige forældelsesfrist, jf. sagerne 564/1993 (erstatningskrav fra tredjemandspantsætter vedrørende uberettiget realisation af de pantsatte obligationer), 96006 (erstatningskrav vedrørende uberettiget realisation af pantsatte aktier) og 960075 (erstatningskrav med henvisning til pengeinstituttets sagsbehandling i forbindelse med afviklingen af klagerens gæld). Når bortses fra krav om tilbagebetaling af beløb, som er betalt ved en fejltagelse (condictio indebiti), er heller ikke berigelseskrav omfattet af 1908-loven, jf. 970170 (berigelseskrav vedrørende ikke indløst check). Krav fra kunder vedrørende aftaler, ved hvilke pengeinstituttet har påtaget sig en administrationsopgave eller anden tjenesteydelse, må derimod anses for omfattet af den 5-årige forældelse, jf. 1908-lovens § 1, stk. 1, litra e, se 605/1993 (erstatningskrav vedrørende "portfoliomanagementaftale").

En kundes krav på udbetaling af indeståendet på en bankbog eller et andet indskud er alene omfattet af den 20-årige forældelse efter DL 5-14-4. Forældelsesfristen må her (når bortses fra en eventuel påmindelse fra kundens side) regnes fra den seneste postering, der er indført i bankbogen eller på anden måde meddelt kunden, idet en sådan postering må betragtes som en anerkendelse af gælden fra pengeinstituttets side. Men selv denne for så vidt lempelige forældelsesregel virker i disse tilfælde ikke altid rimelig. Er indskuddet fortsat bogført i pengeinstituttet, vil forældelse næppe i praksis blive påberåbt. Består der derimod den mulighed, at indeståendet er blevet udbetalt til kontohaveren, må det påregnes, at pengeinstituttet vil påberåbe sig og få medhold i forældelse efter DL 5-14-4, hvis betingelserne herfor i øvrigt er til stede, jf. sag 960147. Her havde

nogle arvinger under restaurering af et møbel fundet en gammel bankbog udvisende et indestående på godt 30.000 kr. Pengeinstituttet oplyste, at kontoen ikke længere eksisterende, ikke havde eksisteret i 1975 og ikke var overført til samlekonto. Med henvisning til, at den seneste postering i bogen var foretaget i 1971, og at fordringen først var gjort gældende i 1996, anså Ankenævnet fordringen for forældet efter DL 5-14-4.

I sag 970152 havde klagerne, der var ægtefæller, oprettet indekskontrakter henholdsvis i 1964 og 1970. I 1974 flyttede de til U.S.A. I 1997 gjorde de - efter at have fundet aftaledokumenterne under et besøg hos deres datter - krav på udbetaling af indekskontrakterne. Det var konstateret, at kontrakterne var uopfyldte i 1975, og pengeinstituttet antog, at de var blevet udbetalt omkring dette tidspunkt, men kunne under klagesagen ikke bevise dette. Ankenævnet bemærkede, at indekskontrakterne, selv om de var uopfyldte, havde karakter af alderdomsopsparing med påbegyndelse af ordinær udbetaling ved det fyldte 67. år (i 1994 og 1997). På denne baggrund fandtes forældelsesfristen efter DL 5-14-4 - uanset ordlyden af denne bestemmelse - først at kunne regnes fra det i aftalerne fastsatte udbetalingstidspunkt.

Pengeinstituttets krav på renter

Som nævnt er renter af lån og andre kreditter omfattet af den 5-årige forældelse efter 1908-loven, selv om hovedstolen alene forældes på 20 år efter DL 5-14-4, jf. 1908-lovens § 1, stk. 1, nr. 2. Dette indebærer, at ubetalte renter, der har været forfaldne i mere end 5 år forud for opgørelsestidspunktet eller tidspunktet for afbrydelse af forældelsen (jf. herom nedenfor), er forældede. For så vidt angår kassekreditter gælder formentlig, at kun renter, der er tilskrevet ud over maksimum, er omfattet af den 5-årige forældelse, se herved sag 970023.

Ofte har der i de heromhandlede situationer intet været betalt inden for de seneste 5 år, og spørgsmålet bliver da, hvilken

hovedstol der skal indgå i opgørelsen af det aktuelle krav og danne grundlag for beregningen af de 5 års renter, som ikke er forældede. Er der efter kredittens misligholdelse tilvejebragt et særligt retsgrundlag i form af dom, retsforlig eller frivilligt forlig, jf. 1908-lovens § 1, stk. 2, vil den relevante hovedstol være den i dommen eller forliget opgjorte gæld inklusive de renter, som var påløbet på doms- eller forligstidspunktet, idet det særlige retsgrundlag også omfatter disse renter (men ikke senere påløbne), jf. f.eks. sag 970394. Sagsomkostninger, der indgår i doms- eller forligsbeløbet eller er tilkendt særskilt, kan ikke kræves forrentet og skal derfor holdes uden for renteberegningen, men skal - som alene omfattet af den 20-årige forældelse - medtages ved opgørelsen af den samlede aktuelle gæld.

Foreligger der ikke et "efterfølgende" særligt retsgrundlag, tager pengeinstitutterne ofte udgangspunkt i gælden på det tidspunkt, da rentetilskrivningen blev indstillet (og fordringen blev regnskabsmæssigt afskrevet). Dette er imidlertid ikke altid korrekt, idet denne gæld kan indeholde renter, som nu er forældede, jf. sagerne 224/1993 og 970292, se også sag 980037, hvor pengeinstituttet selv korrigerede opgørelsen under sagens forberedelse. Denne problemstilling foreligger, selv om parterne efter misligholdelsen har været i fogedretten, idet en opgørelse af gælden i fogedretten i hvert fald i almindelighed ikke kan anses for et særligt retsgrundlag, jf. sagerne 970394, 970440, og 980169.

Ved beregningen af de 5 års renter vil pengeinstituttet kunne kræve den rente, der har været gældende for lån af den pågældende art inden for de seneste 5 år, herunder på sædvanlig måde med periodevis rentetilskrivning og beregning af renters rente, jf. sag 970394. I praksis går pengeinstitutterne vistnok i reglen frem på den måde, at der anvendes en gennemsnitlig lånerente for 5 års perioden og ikke inden for denne foretages periodevis rentetilskrivning. Dette kan der næppe være berettigede indvendinger

ger mod, jf. f.eks. sag 970023. Anvendelse af pengeinstituttets sædvanlige morarente (overtræksrente, inkassorente), herunder i form af et tillæg til lånerenten, forekommer dog også og må i almindelighed accepteres, jf. f.eks. sag 960067. Endelig vil pengeinstituttet kunne vælge af anvende morarenten efter renteloven.

Under den normale afvikling af et lån må det lægges til grund, at skyldnerens indbetalinger i første række afskrives på forfaldne renter, og der opstår derfor, da de løbende indbetalinger dækker de løbende rentetilskrivninger, ikke spørgsmål om forældelse af renter, jf. bemærkningerne herom i sag 970023. Det sker imidlertid - typisk i forbindelse med misligholdelse og eventuelt efter, at sagen er overgivet til pengeinstituttets inkassoadvokat - at der indgås aftale om indbetaling af en nedsat ydelse, som end ikke dækker de løbende rentetilskrivninger. Som udgangspunkt må pengeinstituttet være berettiget til at afskrive indbetalinger på de ældste renter, men hvis den nævnte situation har stået på gennem en længere årrække, kan det efter omstændighederne være rimeligt at lægge til grund, at pengeinstituttet har accepteret afskrivning på de senest tilskrevne renter. I modsat fald vil skyldneren nemlig trods de løbende indbetalinger ikke eller kun i begrænset omfang blive bedre stillet end den skyldner, som intet har betalt, fordi indbetalingerne er medgået til dækning af renter, som ellers ville have været forældede. Vedrørende denne - ikke ganske afklarede - problemstilling kan henvises til sagerne 970394 og 980316. I den sidstnævnte sag havde pengeinstituttet selv for de år, som lå mere end 5 år tilbage, tilbudt at tilbageføre de tilskrevne renter i det pågældende år i det omfang, de ikke havde kunnet dækkes af årets indbetalinger.

Har pengeinstituttet efter at have indstillet den automatiske rentetilskrivning - typisk i forbindelse med sagens overgang til inkasso - valgt at afskrive efterfølgende indbetalinger på hovedstolen, vil dette ved en senere opgørelse af den aktuelle

gæld være bindende i relation til spørgsmålet om forældelse af renter, jf. sag 980169.

Afbrydelse af forældelsen efter 1908-loven

Forældelsen efter 1908-loven afbrydes - foruden ved skyldnerens anerkendelse af gælden - alene ved kreditors foretagelse af "retslige skridt", herunder navnlig anlæggelse af retssag, jf. lovens § 2, 2. pkt. Det fremgår af retsplejelovens § 527, at forældelsen tillige afbrydes ved indgivelse af begæring til fogedretten om foretagelse af udlæg. Dette gælder, hvad enten forretningen faktisk fører til foretagelse af udlæg eller alene til konstatering af, at skyldneren ikke ejer noget, der kan gøres udlæg i. Som nævnt vil en opgørelse af gælden i fogedretten i hvert fald i almindelighed ikke udgøre et særligt retsgrundlag i 1908-lovens forstand, hvilket gælder, selv om der foretages udlæg for beløbet. Fristafbrydelsen efter retsplejelovens § 527 indebærer derfor, at der for de renter, der ikke var forældede ved begæringens indgivelse, løber en ny 5-årig forældelsesfrist regnet fra forretningens afslutning.

I sag 980169 fik Pengeinstitutankenævnet lejlighed til at tage stilling til et principielt spørgsmål om nævnets status i relation til forældelsesreglerne, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt indbringelse af en klage for nævnet og pengeinstitutts nedlæggelse af påstand under klagesagen afbryder forældelsesfristen efter 1908-loven. Det siges herom i kendelsens præmisser:

"Indbringelse for Ankenævnet af en klage, ved hvilken klageren påstår pengeinstituttet tilpligtet at betale et beløb eller at anerkende at skyldte et beløb, må anses for et retsligt skridt, som efter 1908-lovens § 2, 2. pkt., afbryder forældelse. Nævnets afgørelse er imidlertid ikke bindende for parterne og udgør derfor ikke i sig selv et særligt retsgrundlag som nævnt i 1908-lovens § 1, stk. 2. Hvis afgørelsen går klageren imod eller ikke anerkendes af pengeinstituttet, jf. herved vedtægternes § 11, stk. 2, er klagens fristafbrydende virkning derfor betinget af, at klageren uden unødigt ophold forfølger sagen til erhvervelse af forlig, dom eller anden retsafgørelse, jf. 1908-lovens § 2, 2. pkt. Såfremt klageren - som i den foreliggende sag - påstår pengeinstituttet tilpligtet at anerkende, at et beløb ikke skyl-

des, bør pengeinstituttets nedlæggelse af frifindelsespåstand eller anden påstand, som direkte eller indirekte indebærer, at klageren skal anerkende at skyldes et beløb, på tilsvarende måde tillægges fristafbrydende virkning i relation til pengeinstituttets krav. Det må herved bl.a. tages i betragtning, at pengeinstituttet efter klagens indbringelse for Ankenævnet er afskåret fra at afbryde fristen ved anlæggelse af retssag, jf. § 8, stk. 1, sammenholdt med § 12, stk. 5, i lov om Forbrugerklagenævnet. Fristafbrydelsen må i disse tilfælde på tilsvarende måde være betinget af, at pengeinstituttet, når Ankenævnets afgørelse foreligger, uden unødigt ophold forfølger sagen til opnåelse af forlig eller dom m.v."

For så vidt angår spørgsmålet om klagens fristafbrydende virkning i relation til klagerens krav er afgørelsen i overensstemmelse med, hvad der tidligere - også i domstolenes praksis - er antaget om indbringelse af en klage for Ankenævnet for Forsikring. Hvis man antog det modsatte, altså at indbringelse af en klage ikke virkede fristafbrydende, ville man i tilfælde, hvor forældelsesfristen er ved at udløbe, komme i den uheldige situation, at den pågældende blev afskåret fra at få tvisten prøvet ved Ankenævnet forud for et eventuelt sagsanlæg. Får klageren medhold, og afgiver pengeinstituttet ikke erklæring i medfør af vedtægternes § 11, stk. 2, om, at det ikke ønsker at være bundet af kendelsen, må denne - der herefter er bindende - udgøre et særligt retsgrundlag i 1908-lovens forstand.

Som det fremgår, antog Ankenævnet, at også pengeinstituttets nedlæggelse af en påstand, som direkte eller indirekte indebærer, at klageren skal anerkende at skyldes et beløb, afbryder forældelsesfristen under samme betingelse med hensyn til senere forfølgning af kravet. Herved opnås tillige, at der fastlægges et bestemt tidspunkt - tidspunktet for Ankenævnets modtagelse af det skriftlige indlæg, i hvilket påstanden nedlægges - som pengeinstituttet kan benytte ved opgørelsen af sit aktuelle krav inklusive renter, der er forfaldet inden for den forudgående periode på 5 år.

6. Udvalgte kendelser

På de følgende sider er i forkortet form gengivet nogle af de i 1998 afsagte kendelser. Udvalget er foretaget af sekretariatschefen i samråd med formandskabet. Det er tilstræbt at medtage kendelser, der er af en vis principiel og almindelig interesse, og som må formodes at vil være retningsgivende for Ankenævnets praksis.

En oversigt over de udvalgte kendelser findes på de første sider. Kendelserne er medtaget i nummerorden.

Finansrådet udgiver en cd-rom, som omfatter samtlige kendelser afsagt af Pengeinstitutankenævnet, og som løbende ajourføres, og i hvilken der bl.a. kan søges i et omfattende emneregister.

Der kan endvidere henvises til Lynge Andersen og Møgelvang-Hansen: Bankretlige emner - Klager over pengeinstitutter (GadJura, København 1994).

Udvalgte kendelser omtales løbende i bladet Finansfokus (udgives af Finansforbundet).

Kendelser kan rekvireres hos Ankenævnets sekretariat.

Oversigt over udvalgte kendelser

970176	Eurocard, fjernsalgstransaktion, indsigelse mod størrelse af betaling efter at sælger havde til-lagt moms	28
970189	Salg af aktier i Phønix Contractors i januar 1997 efter fremkomsten af offentligt købstilbud, værdipapirhandelslovens § 31	29
970268	Ophør af forsikringsdækning tilknyttet budget-konto ved overførsel til andet pengeinstitut	31
970318	Gebyr ved overførsel af engagement til andet pengeinstitut, kreditaftalelovens §§ 26 og 27	32
970335	Pengeinstituts fastsættelse af udbudskurs ved salg af illikvide obligationer	34
970347	Ejerpantebrev fremsendt ved almindelig skrivel-se, udgifter til retablering	36
970386	Betalingskortlovens § 21, stk. 3, nr. 2, groft uforsvarlig adfærd, da kort og pinkode var ef-terladt i uaflåst bil	37
970394	Inkasso, rentens størrelse, forældelse af ren-ter	38
970427	Kurssikring, ekspeditionstid i sælgers pengein-stitut ved kurssikring efter anmodning fra kø-ber	42
970436	Udlån, pengeinstitut forpligtet til at nedsætte låneydelse ved modtagelse af ekstraordinært af-drag	44
970458	Tredjemandspant, alskyldserklæring, spørgsmål om frigivelse af ejerpantebrev	45
970462	Spørgsmål om pengeinstitut havde opfyldt for-pligtelser i henhold til gældsplejeaftale	48
980026	Inkasso, rykkergebyr	50
980036	Gældssanering, transport i udlodning på vindmøl-leandel ikke oplyst under gældssaneringssag, spørgsmål om hvorledes der skulle forholdes med efterfølgende udbetaling	53
980043	Rente på billån i forhold til nye udlån/ny låne-type	54

980053	Spørgsmål om godtgørelse af omkostninger ved indgivelse af konkursbegæring	55
980096	Realkreditbelåning, aftale om købersikring, hvor det søgte ejerskiftelån ikke kunne opnås	58
980110	Misbrug af dankort, spørgsmål om rettidig meddelelse	60
980121	Gebyr for boligrådgivning og ikke effektueret lån	61
980130	Check, afvisning af check som betrukne pengeinstitut anså for falsk	63
980141	Rådgivning om obligationskuponrente ved hjemtagelse af realkreditlån)	64
980142	Indskud på kapitalpension efter indtræden af invaliditet, ansvar for forhøjet skat ved udbetaling	66
980169	Inkasso, renter, opgørelse af krav. Spørgsmål om afbrydelse af forældelse ved indbringelse for Ankenævnet	69
980183	Check, indløsning af stjålen krydset check	72
980212	Modregning i gevinstopsparingskonto til nedbringelse af gæld i henhold til kassekredit ydet i 1978	73
980219	Inkasso, inkassoadvokats løbende debitering af salærer for administration af inkassosag	75
980226	Check, indløsning af falsk check for modtager, der ikke underskrev som endossent	77
980228	Ophør af gruppeforsikring i forbindelse med overførsel af engagement	78
980234	Tredjemandspant, afskrivning af provenu fra ejerpantebrev pantsat til sikkerhed såvel for egen som for ægtefælles gæld	81
980277	Realkreditbelåning, købers kurssikring i tilfælde, hvor handelen senere blev ophævet	82
980368	Påstand om afvisning med henvisning til, at trediepart ikke kunne medinddrages i Ankenævns sag	84

Kendelse afsagt den 26. januar 1998 i sag nr. 970176 (Eurocard, fjernsalgstransaktion, indsigelse mod størrelse af betaling efter at sælger havde tillagt moms).

Klageren K købte i august 1996 en computer hos en forhandler i Frankrig. K havde bestilt computeren via internettet. Computerens pris var 2.200 USD med tillæg af omkostninger til forsendelse 100 USD. På bestillingssedlen vedrørende købet var anført "No V.A.T. included in these prices". Af sælgerens salgsbetingelser fremgik bl.a., at skatter og afgifter var købers ansvar. Til brug for betalingen anførte K sit nummer på sit Eurocard, der var udstedt af selskabet P (et af pengeinstitutterne fællesjet selskab).

Betalingen blev den 1. september 1996 debiteret på K's bankkonto med i alt 2.773,80 USD, idet sælger havde tillagt 473,80 USD i fransk moms (20,5%).

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, P skulle refundere 473,80 USD.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Betalingen til den franske forhandler af computeren er efter sin art omfattet af Forbrugerombudsmandens retningslinier af 16. december 1996 om fjernsalgstransaktioner udstedt i medfør af betalingskortslovens § 12 a, stk. 2, og markedsføringslovens § 17. Ankenævnet anser retningslinierne for en formalisering af praksis på området og finder derfor, at de kan danne grundlag for afgørelsen i klagesagen, selv om de ikke var trådt i kraft på tidspunktet for den af klagen omfattede betalingstransaktion.

Ifølge retningsliniernes pkt. 3 må en betalingstransaktion "ikke omfatte større beløb eller andre poster, end hvad der er indeholdt i kortindehavers udtrykkelige accept". Såfremt en kortindehaver gør gældende, at debiteringen overstiger det beløb, der er aftalt med betalingsmodtageren, og indsigelsen ikke umiddelbart kan tilbagevises som uberettiget, må kortudstederen alene opkræve det beløb, som kortindehaveren kan vedkende sig, jf. pkt. 5.

Det fremgår udtrykkeligt af bestillingssedlen og salgsbetingelserne, at de angivne priser var uden moms. K måtte samtidig indse, at der skulle betales moms enten i Frankrig eller i Danmark, og Ankenævnet finder derfor, at K må anses at have accepteret, at momsbeløbet blev opkrævet af sælgeren og tillagt beløbet på 2.300 USD i det omfang, sælgeren var forpligtet hertil. Den foretagne debitering af K's konto må herefter anses for berettiget."

0-0-0

Kendelse afsagt den 26. januar 1998 i sag nr. 970189 (Salg af aktier i Phønix Contractors i januar 1997 efter fremkomsten af offentligt købstilbud, værdipapirhandelslovens § 31).

Den 15. januar 1997 fremsatte et norsk selskab (R) tilbud om køb af aktier i selskabet Phønix Contractors. R tilbød at købe A-aktier til kurs 650 og C-aktier til kurs 585. Tilbudet var betinget af, at R blev ejer af mere end 90% af aktiekapitalen inden tilbudsperiodens udløb den 12. februar 1997.

Klageren K havde hos pengeinstituttet P et depot indeholdende 479 A-aktier og 1798 C-aktier i selskabet. K blev den 15. januar 1997 kontaktet af P, ligesom P samme dag orienterede K skriftligt om R's tilbud. K og P aftalte møde til den følgende dag.

Ved fondsafregninger af 16. januar 1997 afregnede P K's salg til P af 479 A-aktier til kurs 650 og 1500 C-aktier til kurs 595. P videresolgte samme dag aktierne på det åbne marked til samme kurser.

Den 30. januar 1997 afgav et dansk selskab købstilbud til højere kurser end R's tilbud. R forhøjede herefter sit købstilbud.

Den 3. april 1997 solgte K sine resterende 298 C-aktier til kurs 710. K ville samme dag have kunnet afhænde sine A-aktier til kurs 790.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle betale 239.560 kr., subsidiært et mindre beløb. K's påstand svarede til K's merprovenu ved salg af hele den oprindelige aktiebeholdning den 3. april 1997.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"På mødet den 16. januar 1997 besluttede K at sælge størstedelen af sine aktier i Phoenix Contractors til P til den aktuelle markedskurs frem for at acceptere købstilbudet fra R. P har anført, at baggrunden herfor var, at K foretrak et endeligt salg frem for at løbe risikoen for, at R's købstilbud, der var betinget, ikke blev effektueret. Dette er ikke bestridt af K. Det kunne ikke anses for udelukket, at kurserne på aktierne kunne falde i acceptperioden, og K kunne således ikke risikofrit vente til periodens slutning med at træffe beslutning. Det kan under de nævnte omstændigheder, hvor K foretrak et endeligt salg, heller ikke anses for en fejl, at P's medarbejder undlod at omtale bestemmelsen i værdipapirhandelslovens § 31. Ankenævnet finder endelig ikke tilstrækkeligt grundlag for at pålægge P erstatningsansvar som følge af, at medarbejderen ikke omtalte mulig-

heden for, at der kunne fremkomme højere overtagelsestilbud fra anden side."

0-0-0

Kendelse afsagt den 26. januar 1998 i sag nr. 970268 (Ophør af forsikringsdækning tilknyttet budgetkonto ved overførsel til andet pengeinstitut).

Klageren K og dennes dalevende ægtefælle Æ overførte i 1995 deres engagement fra pengeinstituttet P1 til pengeinstituttet P2. Blandt de overførte konti var en budgetkonto, hvortil der hos P1 var tilknyttet en budgetforsikring, der var en gruppelivsforsikring med udbetaling ved død. Af forsikringsbevis for gruppeordningen fremgik, at forsikringsdækningen ville ophøre, hvis budgetkontoen blev ophævet.

Af overførselsanmodning fra P2 til P1 fremgik bl.a., at såfremt engagementet omfattede personforsikringer betinget af et kunde-forhold hos P "bedes dette meddelt os forinden overførslen".

P1 undlod at give meddelelse til P2 om budgetforsikringen, som herefter ophørte ved udløbet 1995.

Æ fik i maj 1996 konstateret cancer og døde i december samme år.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P1 blev tilpligtet at udbetale forsikringssummen, idet K anførte, at såfremt P1 havde gjort P2 opmærksom på forsikringen ville denne være blevet overført.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Som erkendt af P1 var det en fejl fra P1's side, at man ikke - trods opfordring dertil - orienterede P2 om, hvorvidt der til K's og Æ's budgetkonto var en tilknyttet personforsikring i form af en gruppelivsforsikring. Det må antages, at K og Æ enten havde bevaret kundeforholdet hos P1 eller gennem P2 havde tegnet en tilsvarende forsikringsdækning, hvis fejlen ikke var blevet begået. P1's fejl var således årsag til det tab, som K har lidt ved, at der ikke udbetaltes en forsikring ved Æ's død. Ankenævnet finder, at P1 endvidere måtte anse et sådant tab for en påregnelig følge af P1's undladelse."

P1 blev herefter pålagt at betale K et beløb svarende til den forsikringssum, der var blevet udbetalt, hvis den til budgetkontoen tilknyttede forsikring fortsat havde været i kraft ved Æ's død.

0-0-0

Kendelse afsagt den 26. januar 1998 i sag nr. 970318 (Gebyr ved overførsel af engagement til andet pengeinstitut, kreditaftalelovens §§ 26 og 27).

Klagerne K overførte i juni 1996 deres engagement fra pengeinstituttet P til andet pengeinstitut. Engagementet bestod af 4 almindelige indlånskonti, 3 særlige indlånskonti, 5 depoter og 2 kassekreditter.

P opkrævede i overførselsgebyr i alt 2.850 kr., 2 x 250 kr. for de to kassekreditter. Gebyrerne var i overensstemmelse med indklagedes prisbog.

Primo 1997 modtog K fra P årsoversigter for 1996. Af en vedlagt informationsfolder fremgik en række af P's gebyrer, idet der var anført "oversigt over de mest gængse gebyrer" hos P.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle tilbagebetale gebyrerne på 2.850 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet P's påstand til følge.

3 medlemmer udtalte:

"Vi finder, at K - uanset den "oversigt over de mest gængse gebyrer", som var indeholdt i P's informationsfolder til kunderne udsendt i begyndelsen af 1997 - måtte påregne, at P ville kræve betaling for det arbejde, der var forbundet med overførselen af deres konti til et andet pengeinstitut. Det bemærkes herved, at det udtrykkeligt fremgår af den nævnte oversigt, at den ikke er udtømmende, og at der derfor ikke foreligger en situation, som kan sidestilles med den situation, som forelå i nævnets sag nr. 960162.

Vi finder ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at de af P opkrævede gebyrer, som fremgår af P's prisliste, overstiger det rimelige.

Gebyret på 250 kr. for hver af de to kassekreditter tjener - ligesom de øvrige gebyrer - alene til dækning af de med overførselen forbundne ekspeditions-mæssige omkostninger og kan ikke anses for stridende mod bestemmelserne i kreditaftalelovens §§ 26 og 27 om regulering af kreditomkostningerne i forbindelse med førtidig indfrielse.

Vi stemmer herefter for ikke at tage klagen til følge, hverken helt eller delvist."

2 medlemmer udtalte:

"Vi finder, at K med føje kunne forstå gebyroversigten i P's informationsfolder således, at P ikke opkrævede gebyr for overførsel af konti til et andet pengeinstitut, idet eventuelle overførselsgebyrer naturligt må henføres under begrebet "de mest gængse gebyrer". Vi stemmer derfor for i det hele at tage klagen til følge."

0-0-0

Kendelse afsagt den 14. april 1998 i sag nr. 970335 (Pengeinstituts fastsættelse af udbudskurs ved salg af illikvide obligationer).

Den 20. marts 1997 anmodede klageren K pengeinstitutttet P om salg af nominelt 30.000 kr. 3,5% Ny Jydske Kjøbstad Creditforening 9. 2014 og nominelt 35.000 kr. 3,5% i samme kreditforening 10. 2015. P afslog K's ønske om limitering, da P af forretningsmæssige grunde ikke limiterede ordrer under nominelt 50.000 kr.

Obligationerne blev udbudt til salg i Københavns Fondsbørs elektroniske handelssystem. De pågældende obligationsserier var senest handlet i oktober 1996 og januar 1997.

P gennemførte handlerne samme dag til kurs 84,3 svarende til kurs "alle handler" med fradrag af P's sædvanlige fradrag på 0,2 point.

Det oplystes, at P havde videresolgt obligationerne til et andet pengeinstitut til kurs 84,5, for så vidt angik serie 10. 2015 sammen med en post på nominelt 6.000 kr. fra P's egenbeholdning. Der blev den pågældende dag ikke foretaget andre handler i de to obligationsserier.

P havde fastsat udbudskursen til 84,50 for begge fondskoder ud fra en skønnet markedskurs på salgstidspunktet. P havde taget udgangspunkt i en obligation i en likvid serie - 6% 2016 - hvor

den effektive rente efter skat kunne beregnes til 3,83%. Da K's obligationer ikke blev omsat i likvide serier, anså P det for realistisk at udbyde disse til kurser, der svarede til en lidt højere effektiv rente efter skat. For den ene post obligationer (3,5% 2014) ville den fastsatte kurs give en effektiv rente efter skat på 4,18%, mens kursen for den anden post obligationer (3,5% 2015) ville give en effektiv rente efter skat på 4,16%.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P principalt skulle tilbageføre handlerne, subsidiært betale erstatning.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Ankenævnet finder, at P var berettiget til at afvise at limitere K's salgsordrer med henvisning til det af P fastsatte mindstebeløb for limiterede ordrer.

K's salgsordrer af 20. marts 1997 angik meget illikvide obligationer, for hvilke der gennem en længere periode ikke var noteret officielle kurser, og det må efter det oplyste lægges til grund, at der heller ikke fandtes direkte sammenlignelige obligationer, for hvilke der var noteret aktuelle kurser. Obligationerne var senest blevet handlet på børsen den 25. oktober 1996 til kurs 89 og den 15. januar 1997 til kurs 88,50, og P har ikke gjort gældende, at den lavere udbudskurs var begrundet i et mellemkommende generelt kursfald på obligationer. Det må yderligere have stået P klart, at et omgående salg ikke var nødvendigt eller tilsigtet, idet K havde udtrykt ønske om limitering af ordrerne. Når endvidere henses til, at kurserne på obligationer af den omhandlede art kan udvise væsentlige udsving, og at P i ordrebekræftelserne havde anført, at ordrerne ville blive ekspederet "bedst muligt, så snart markedet tillader det", findes P ikke at have været berettiget til at udbyde obligationerne til den skønsmæssigt fastsatte markedskurs på 84,50. Ankenævnet fin-

der, at P under de foreliggende omstændigheder i første omgang burde have udbudt obligationerne til en kurs svarende til de senest noterede kurser. Usikkerheden med hensyn til, hvorvidt P faktisk kunne have opnået en højere kurs end 84,50, må herefter som udgangspunkt komme P til skade. Efter alt foreliggende lægger Ankenævnet skønsmæssigt til grund, at der for begge obligationer kunne være opnået kurs 87 svarende til den noterede kurs den 10. april 1997. P skal herefter til K betale 2,5 kurspoint af 65.000 kr. eller 1.625 kr. med rente som nedenfor anført. [Rente efter renteloven]."

0-0-0

Kendelse afsagt den 27. februar 1998 i sag nr. 970347 (Ejerpantebrev fremsendt ved almindelig skrivelse, udgifter til retablering).

Ved skrivelse af 25. januar 1995 sendt ved almindelig post fremsendte pengeinstituttet P til klageren K et ejerpantebrev. Af P's skrivelse fremgik, at man ved en gennemgang af P's arkiv havde fundet ejerpantebrevet. I skrivelsen blev K anmodet om at afgive kvittering for modtagelsen og returnere denne.

I februar 1997 meddelte K P, at han ikke havde modtaget ejerpantebrevet. P meddelte, at man ikke havde modtaget brevet af 25. januar 1995 retur, hvorfor dette måtte være modtaget på K's adresse.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtes at betale omkostningerne ved oprettelsen af nyt ejerpantebrev.

Indklagede nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ifølge P's oplysning blev det omhandlede ejerpantebrev fremsendt til K i forbindelse med en gennemgang af K's sag, hvor man blev opmærksom på, at ejerpantebrevet ikke tidligere var blevet afhentet af K. Fremsendelse af pantebrevet skete således på et tidspunkt, hvor K ikke havde nogen forventning om, at P ville fremsende pantebrevet. Fremsendelsen af ejerpantebrevet skete ikke ved anbefalet brev. Endvidere havde P ifølge skrivelsen anmodet K om at kvittere for modtagelsen af ejerpantebrevet og returnere fremsendelsesskrivelsen til P. Det lægges til grund, at P ikke modtog nogen kvittering fra K og ikke reagerede herpå. Ankenævnet finder det herefter ikke godtgjort, at K har modtaget ejerpantebrevet. P bør derfor betale K sædvanlige omkostninger ved mortifikation af ejerpantebrevet samt omkostningerne ved oprettelse af et tilsvarende nyt ejerpantebrev."

0-0-0

Kendelse afsagt den 26. januar 1998 i sag nr. 970386 (Betalingskortlovens § 21, stk. 3, nr. 2, groft uforsvarlig adfærd, da kort og pinkode var efterladt i uaflåst bil).

Klageren K fik den 26. august 1997 omkring kl. 17 frastjålet sit hævekort til en konto hos pengeinstituttet P. Tyveriet skete fra handskerummet i K's uaflåste bil. Hævekort og pinkode (noteret som et telefonnummer) blev opbevaret i K's pung, der lå i handskerummet. K havde parkeret bilen umiddelbart uden for en forretning, hvor K skulle afhente et tv-apparat. K opholdt sig i forretningen i ca. 5 minutter.

Kortet blev misbrugt samme dag i tidsrummet kl. 17.14 til 17.17 ved tre hævnings i en automat i den kontoførende afdeling; det hævdede beløb udgjorde 5.000 kr. K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle anerkende, at K alene hæftede for 1.200 kr. af misbruget.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det må efter det oplyste lægges til grund, at K den 26. august 1997 efterlod sin pung indeholdende hævekortet og den tilhørende pinkode i handskerummet i sin uaflåste bil.

Under disse omstændigheder findes K efter en samlet vurdering at have udvist en groft uforsvarlig adfærd, jf. betalingskortlovens § 21, stk. 3, nr. 2."

0-0-0

Kendelse afsagt den 21. august 1998 i sag nr. 970394 (Inkasso, rentens størrelse, forældelse af renter).

Finansieringsselskabet F ydede i 1987 klageren K et lån på 18.000 kr., der skulle afvikles med 800 kr. månedligt. Lånets rente var p.t. 1,9% pr. måned; ved uændret rente ville lånet være afviklet ved betaling af ca. 60 månedlige ydelser.

I forbindelse med, at lånet overgik til inkasso, underskrev K den 14. november 1988 et frivilligt forlig, hvorefter K erkendte at skylde restgælden pr. 29. juli 1998 21.152,26 kr. med tillæg af yderligere påløbne renter 1.454,86 kr. og inkassoomkostninger 1.627,48 kr. Gælden skulle afvikles med 700 kr. månedligt, første gang den 1. december 1988.

I 1989 indbetalte K én ydelse à 700 kr. og to ydelser à 500 kr.

Den 17. august 1990 blev sagen behandlet i fogedretten, hvor K afgav insolvenserklæring. Omkostningerne ved fogedsagen var 1.210 kr. til retsafgift og mødesalær. Gælden blev i fogedretten

opgjort til 34.412,91 kr., og der blev indgået afviklingsaftale med K om betaling af 500 kr. månedligt.

K indbetalte herefter i det væsentlige løbende 500 kr. månedligt til F's advokat. Af opgørelser tilsendt K fremgik, at K's indbetalinger ikke var tilstrækkelige til at dække rentetilskrivningen.

I første halvår af 1997 nedsatte F kulancemæssigt renten til 1,75% pr. måned med virkning fra 29. juli 1988.

Pr. 23. september 1997 opgjorde F's advokat K's gæld til 58.464,78 kr.

K standsede afviklingen af lånet pr. 1. november 1997.

Om lånets afvikling fremgik følgende:

År	Indbetalinger	Renter	Restgæld 31.12.
1992	4.000 kr.	9.378,98 kr.	44.103,05 kr.
1993	6.000 kr.	10.393,87 kr.	48.496,92 kr.
1994	6.000 kr.	11.507,58 kr.	54.404,05 kr.
1995	6.000 kr.	12.902,28 kr.	60.906,75 kr.
1996	6.000 kr.	14.648,90 kr.	69.555,68 kr.
1997	5.000 kr.		58.464,78 kr.
	(til og med 01.10.)		(pr. 23.09.)

K indbragte i november 1997 sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle nedsætte restgælden.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Den i det frivillige forlig af 14. november 1988 angivne rente på 1,9% pr. måned - der må forstås således, at der tilskrives rente hver måned - er en videreførsel af den ifølge låneaftalen gældende rente. På denne baggrund finder Ankenævnet - uanset det

efterfølgende fald i det almindelige renteniveau - ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at den fastsatte rente overstiger det rimelige i en sådan grad, at der er grundlag for nedsættelse i medfør af aftalelovens § 36. I øvrigt bemærkes, at renten efterfølgende med virkning fra den 29. juli 1988 er nedsat til 1,75% pr. måned.

Udformningen af F's kontoudskrift vedrørende gælden for perioden 1. januar til 31. december 1993 kan kritiseres, idet det heri angives, at renten er "0,00", ligesom den opgivne saldo ikke indeholder tilskrevne renter, uden at der er taget forbehold eller givet nærmere forklaring vedrørende de således meddelte oplysninger. K, der til stadighed indbetalte til F's inkassoadvokat og modtog oplysninger om restgæld og rentetilskrivninger fra denne, måtte imidlertid indse, at restgælden fortsat skulle forrentes, og at den i kontoudskriften oplyste saldo ikke udgjorde en opgørelse af restgælden.

K's gæld til F som fastslået ved det frivillige forlig af 14. november 1988 på i alt 24.234,60 kr. er ikke omfattet af forældelsesloven af 1908, men er alene undergivet den 20-årige forældelse efter Danske Lovs 5-14-4. Der er således ikke indtrådt forældelse for så vidt angår dette beløb. Renter af det opgjorte beløb ekskl. inkassoomkostninger, 22.607,12 kr., er derimod omfattet af forældelsesloven af 1908 § 1, stk. 1, nr. 2, hvorefter forældelsesfristen er 5 år. Det bemærkes herved, at det ikke kan antages, at F ved opgørelsen i fogedretten den 17. august 1990 har opnået et særligt retsgrundlag som nævnt i 1908-loven § 1, stk. 2, for påløbne renter i perioden 14. november 1988 til 17. august 1990.

Af forældelsesreglerne følger herefter, at K's gæld i hvert fald ikke kan overstige 22.607,12 kr. med tillæg af rente heraf 1,75% pr. måned i 5 år samt med tillæg af de ved og efter forliget påløbne inkassoomkostninger på i alt 2.837,48 kr. Dette maksimum for gælden - som er det beløb, til hvilket gælden kunne opgøres,

såfremt intet var betalt efter forligets indgåelse - kan beregnes til $(22.607,12 \times 2,8318)$ kr. + 2.837,48 kr. eller 66.856,32 kr."

3 medlemmer udtalte herefter:

"Som det ses, overstiger den af F opgjorte restgæld ikke dette beløb. I den foreliggende situation, hvor K med F's indforståelse gennem mere end 5 år løbende har foretaget indbetalinger, som ikke dækkede de løbende rentetilskrivninger, finder vi imidlertid, at en rimelig hensyntagen til de foretagne indbetalinger bør indebære, at F anerkender, at indbetalingerne betragtes som medgået til delvis dækning af ikke de ældste, men de senest tilskrevne renter, således at den aktuelle gæld kan opgøres til det nævnte beløb på 66.856,32 kr. med fradrag af summen af de indbetalinger, K har foretaget inden for de seneste 5 år forud for opgørelsesdagen."

To medlemmer udtalte:

"Af almindelige formueretlige principper følger, at en indbetalt ydelse først afskrives på renter og derefter på hovedstol. Såfremt der er tidligere ikke betalt rente, anvendes ydelsen først til at betale de ældste renter.

Spørgsmålet om eventuel forældelse af renter må således løses ved, at F udarbejder en oversigt over lånets udvikling. Hvis et tilskrevet rentebeløb ved anvendelse af ovennævnte principper ikke er blevet betalt senest 5 år efter forfald, er det forældet. Vi stemmer således for kun at nedsætte restgælden i det omfang, denne beregning viser, at en del af rentebeløbet er forældet."

F har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at F ikke ønsker at være bundet af kendelsen, idet F dog samtidigt har oplyst, at man kulancemæssigt opfylder kendelsen.

Kendelse afsagt den 16. juni 1998 i sag nr. 970427 (Kurssikring, ekspeditionstid i sælgers pengeinstitut ved kurssikring efter anmodning fra køber).

Klageren K købte i april 1997 en ejendom til overtagelse den 1. oktober 1997. Købesummen skulle bl.a. berigtiges ved optagelse af et kontantlån på 968.000 kr. fra Totalkredit, for hvilket K havde kursrisikoen.

Sælger af ejendommen var kunde hos pengeinstitut P.

Ved telefaxskrivelse af 14. maj 1997 anmodede K's eget pengeinstitut P om kurssikring af ejerskiftelånet "hurtigst muligt og bedst muligt".

Ved skrivelse af 15. maj 1997 fremsendte den ved salget medvirkende mægler handelens dokumenter, herunder lånetilbud fra Totalkredit til P. Mægleren anførte, at K ønskede lånet kurssikret og anmodede P "foranledige, at dette sker straks".

Ved skrivelse ligeledes af 15. maj 1997 anmodede P sælgeren om at kontakte P for at aftale tidspunkt for underskrift af diverse dokumenter vedrørende lånetilbudet fra Totalkredit. Sælgeren kontaktede den 21. maj 1997 P, hvorefter mødet blev aftalt til fredag den 23. s.m. om eftermiddagen. Mødet fandt sted så sent, at der ikke kunne indgås kurskontrakt gennem P's obligationsafdeling, hvorfor kurskontrakt forsøgte indgået den følgende mandag (den 26. s.m.). På dette tidspunkt meddelte P's obligationsafdeling fejlagtigt, at kurskontrakt ikke kunne indgås, da lånet skulle optages i Totalkredit.

Kurssikring skete herefter gennem K's pengeinstitut den 27. maj 1997 til kurs 92,5 med afvikling den 1. oktober 1997.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale en erstatning svarende til et kurstab på 1,3 kursspoint som følge af et kursfald indtrådt i perioden mellem den 15. og 27. maj 1997.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Det kan ikke kritiseres, at P ikke ønskede at kurssikre ejerskiftelånet, før sælgeren havde underskrevet kurskontrakten.

P blev af såvel K's pengeinstitut som ejendomsmægleren anmodet om at sørge for, at kurssikring skete hurtigst muligt. På trods heraf anførte P i skrivelsen af 15. maj 1997 til sælgeren ikke noget om sagens hastende karakter, og det er heller ikke godtgjort, at dette skete under telefonsamtalen med sælgeren den 21. maj. Ankenævnet lægger til grund, at underskrivelsen, såfremt P havde understreget sagens hastende karakter over for sælgeren, kunne have fundet sted i hvert fald onsdag den 21. maj 1997, således at kurssikring kunne være sket denne dag. P findes derfor at være erstatningsansvarlig for det tab, K har lidt som følge af, at dette ikke skete.

Erstatningen bør i overensstemmelse med Ankenævnets sædvanlige praksis beregnes som kursværdien den 27. maj 1997 af forskellen mellem obligationsgælden ved kurssikringen denne dag til afvikling den 1. oktober 1997 og obligationsgælden ved kurssikring den 21. maj 1997 til afvikling den 1. oktober 1997."

Kendelse afsagt den 4. juni 1998 i sag nr. 970436 (Udlån, pengeinstitut forpligtet til at nedsætte låneydelse ved modtagelse af ekstraordinært afdrag).

I april 1996 ydede pengeinstituttet P klageren K et lån på 544.000 kr. i forbindelse med afvikling af en af K personlig drevet virksomhed. P fik sikkerhed i et ejerpantebrev på 324.588 kr. i K's ægtefælles ejendom. Af gælds brevet fremgik, at lånet skulle tilbagebetales med i alt 99 ydelser, således at sidste ydelse forfaldt den 31. juli 2004. Debitor kunne når som helst og uden varsel opsige gælds brevet.

I efteråret 1997 frigav P det håndpantede ejerpantebrev mod indbetaling af et beløb svarende til dettes pålydende.

P meddelte i denne forbindelse, at lånets månedlige ydelse på 8.710 kr. fortsatte uændret. I en automatisk udskrevet meddelelse vedrørende lånet af 30. september 1997 var lånet anført som et "månedslån fast løbetid".

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle nedsætte lånets ydelse til 3.370 kr. pr. 30. oktober 1997, således at lånets løbetid fastholdtes.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets flertal tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Under hensyn til, at lånet ifølge gælds brevet er ydet med en løbetid til 31. juli 2004, efter det oplyste af P er oprettet som et lån med fast løbetid, og at K er tillagt ret til at indfri - og således også ekstraordinært nedbringe - lånet før forfaldstid, finder vi ikke, at P efter modtagelsen af det ekstraordinære afdrag berettiget kunne afslå K's anmodning om en ned-

sat månedlig ydelse tilpasset den resterende løbetid. Herved bemærkes, at P ikke er afskåret fra at ændre ydelsen ved eventuelle kommende renteændringer, således at løbetiden fastholdes, jf. gældsbrevets bestemmelse herom."

Mindretallet udtalte:

"Vi finder [.....] ikke, at K mod P's protest er berettiget til forholdsmæssig ydelsesnedsættelse i forbindelse med erlæggelse af ekstraordinært afdrag.

Vi lægger vægt på, at en sådan retsfølge må have udtrykkelig støtte i lov, aftale eller almindelige retsgrundsætninger, hvilket ikke er tilfældet. Tværtimod følger det forudsætningsvist af kreditaftalelovens § 27, stk. 2 og 3 jf. § 26, at ydelsesreduktion forudsætter aftale.

Vi finder endvidere særlig anledning til at fremhæve, at K ikke i forbindelse med erlæggelsen af det ekstraordinære afdrag havde betinget sig ydelsesnedsættelse."

0-0-0

Kendelse afsagt den 6. maj 1998 i sag nr. 970458 (Tredjemands-pant, alskyldserklæring, spørgsmål om frigivelse af ejerpantebrev).

Klageren K's ægtefælle Æ afviklede i 1994 en landbrugsvirksomhed. Æ havde et engagement hos pengeinstituttet P, til sikkerhed for hvilket P havde håndpant i et ejerpantebrev på 300.000 kr. med pant i såvel Æ's landbrugsejendom som en ejendom tilhørende K. Efter salget af landbrugsejendommen var P's tilgodehavende hos Æ ca. 1.230.000 kr.

P ydede i juli 1995 K og Æ en kredit på 100.000 kr. til finansiering af istandsættelse af K's ejendom. Der blev samtidig etableret et gældsbrief vedrørende et lån på 300.000 kr. med K og Æ som debitorer.

Ifølge K blev lånet på 300.000 kr. ydet til indfrielse af K's kaution for Æ's gæld til P. Ifølge P var lånet ikke en nyoprettelse, idet der var tale om, at der af det samlede engagement blev fikseret et, beløb uden at der heri lå, at der skulle meddeles saldokvittering, når beløbet var betalt.

I forbindelse med oprettelsen af kassekreditkontrakten på 100.000 kr. og gældsbriefet på 300.000 kr. underskrev K og Æ håndpantstætningserklæring vedrørende et nyoprettet ejerpantebrev på 400.000 kr. i K's ejendom. Ejerpantebrevet blev ifølge håndpantstætningserklæringen pantsat til sikkerhed for opfyldelse af enhver forpligtelse, som K og Æ "enkeltvis og/eller in solidum nu har eller senere måtte få over for P." Det oprindelige ejerpantebrev på 300.000 kr. aflystes samtidigt.

I forbindelse med en omprioritering i 1997 fremkom der et provenu på ca. 400.000 kr. P forestod omprioriteringen og meddelte K, at ca. 275.000 kr. af provenuet var anvendt til indfrielse af restgælden på lånet på oprindeligt 300.000 kr., mens ca. 121.000 kr. var anvendt til nedskrivning af kassekreditten.

I juli 1997 underskrev K og Æ ny kassekreditkontrakt vedrørende den nu nedskrevne kredit samt ny håndpantstætningserklæring vedrørende ejerpantebrevet på 400.000 kr. Håndpantstætningserklæringen havde samme indhold som erklæringen fra juli 1995.

Efter at kassekreditten i august 1997 var blevet indfriet, nægtede P at udlevere ejerpantebrevet til K.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle udlevere ejerpantebrevet.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3 - 2 tog Ankenævnets flertal K's påstand til følge.

Flertallet udtalte:

"K's oprindelige hæftelse for Æ's engagement i henhold til pantsætningen var beløbsbegrænset til 300.000 kr. svarende til ejer-pantebrevets hovedstol, idet det herved bemærkes, at K til enhver tid kunne have bragt pantsætningen til ophør ved indbetaling af dette beløb, sammenholdt med at P ved en eventuel realisation af pantet ikke ville have kunnet opnå et større beløb.

Under henvisning hertil finder vi det ubetænkeligt at lægge til grund, at lånet på 300.000 kr. blev etableret til afvikling af K's forpligtelse som tredjemandspantsætter i forlængelse af ophøret af Æ's virksomhed. Det bemærkes herved, at der ikke er oplyst andre omstændigheder, der kunne begrunde lånets oprettelse.

Vi finder herefter, at K berettiget kunne forvente, at hun ville være frigjort for sine forpligtelser over for P og få pantebrevet udleveret, når lånet og den samtidig hermed oprettede kassekredit var afviklet. P bør derfor være afskåret fra at påberåbe sig den fortrykte og standardmæssige alskyldserklæring, der er indeholdt i håndpantsætningserklæringen."

Mindretallet udtalte:

"I pantsætningserklæringen vedrørende pantsætning af ejerpantebrev, stort 400.000 kr. er det udtrykkeligt angivet, at pantsætningen skete til sikkerhed for opfyldelse af enhver forpligtelse, som K og Æ - enkeltvis og/eller in solidum havde eller måtte få over for P. Pantsætningen omfatter således efter sin ordlyd også de forpligtelser, som Æ har over for P.

Vi finder ikke grundlag for, at pantsætningen ikke skulle være gyldigt aftalt mellem parterne eller grundlag for at tilsidesætte pantsætningserklæringens ordlyd eller for en indskrænkende fortolkning af denne. Vi stemmer derfor for, at klagen ikke tages til følge."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

0-0-0

Kendelse afsagt den 14. september 1998 i sag nr. 970462 (Spørgsmål om pengeinstitut havde opfyldt forpligtelser i henhold til gældsplejeaftale).

I juni 1993 indgik klagerne K med pengeinstituttet P en gældsplejeaftale, hvorefter P skulle kontakte K, når der i henhold til P's beregninger var mulighed for at opnå en besparelse på 5% af restgælden på K's realkreditlån. K's ejendom var prioriteret med 5 realkreditlån, hvoraf det største havde en restgæld på ca. 166.000 kr. og det mindste en restgæld på ca. 25.000 kr. Lånenes restløbetid varierede mellem 6 og 13,5 år.

I december 1997 rettede K henvendelse til P og gjorde gældende, at P ikke havde opfyldt sin forpligtelse i henhold til gældsplejeaftalen. K fandt, at der kunne have været opnået besparelse, såfremt ejendommen var blevet omprioriteret i perioden efter juni 1993. P foretog herefter beregninger for hvert af de 5 lån og henviste til, at lånenes restgæld ved en ren konvertering ville stige med 8,3 til 11,4%, og at nettoydelsen ville blive forøget med ca. 18.000 kr.

Den 17. december 1997 gennemførte K gennem et andet pengeinstitut en omprioritering ved omlægning af eksisterende lån til et 20-årigt 6% obligationslån på 496.000 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle yde en kompensation for den besparelse, K eventuelt kunne have opnået ved omlægning af de overvågede lån på et tidligere tidspunkt.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ifølge gældsplejeaftalen var P forpligtet til at kontakte K, såfremt der opstod mulighed for at opnå en besparelse på nutidsværdien af de samlede nettoydelse på mindst 5% af lånets restgæld. Det blev ikke aftalt, at muligheden for sammenlægning af de 5 realkreditlån skulle indgå i overvågningen. Ankenævnet finder, at dette må betragtes som en rådgivningsfejl fra P's side, idet der var tale om 5 små eller forholdsvis små lån, således at omkostningerne ved en omprioritering vejer uforholdsmæssigt tungt, når hvert lån vurderes særskilt. Det må antages, at dette er hovedårsagen til, at der ved de af P fremlagte beregninger ikke i noget tilfælde fremkommer en besparelse på mindst 5% af det enkelte låns restgæld, og Ankenævnet finder det overvejende sandsynligt, at en besparelse af denne størrelse kunne være opnået ved en sammenlægning af lånene.

Ankenævnet finder derfor, at P er erstatningsansvarlig over for K i det omfang, denne formodning holder stik. Ved beregningen heraf bør der tages hensyn til K's ønske om, at der ikke skulle ske nogen løbetidsforlængelse, på den måde, at de 5 lån forudsættes sammenlagt til et nyt lån med en løbetid på 12 år (ved omlægning den 1. juli 1993), dvs. nogenlunde svarende til de eksisterende låns gennemsnitlige løbetid. Det bør endvidere lægges til grund, at K ville have truffet beslutning om omprioritering på det tidligste tidspunkt, hvor en besparelse på mindst 5% af lånenes samlede restgæld kunne opnås, eventuelt allerede pr. 1. juli 1993. Den eventuelle erstatning skal herefter opgøres som den samlede besparelse i nettoydelse, K ville have

haft i tiden fra denne mulige låneomlægning til den faktiske låneomlægning i december 1997."

0-0-0

Kendelse afsagt den 31. juli 1998 i sag nr. 980026 (Inkasso, rykkergebyr).

Finansieringsselskabet F ydede i 1987 klageren K et lån på 8.000 kr. med fast rente 1,5% pr. md. Lånet skulle afvikles over 48 måneder med en månedlig ydelse på 244,63 kr.

K betalte frem til ca. 1. august 1989 ydelserne via PBS. For betalinger frem til januar 1993 blev under sagen fremlagt girokvitteringer. F var ikke i besiddelse af posteringsoversigter for lånet for perioden fra før 28. december 1992.

I perioden oktober 1989 til 15. juni 1992 (32 måneder) betalte K 32 ydelser på lånet. Ydelserne betaltes for sent, således at der omtrent månedligt blev debiteret et eller flere rykkergebyrer. Det samlede antal gebyrer i denne periode udgjorde 3.475 kr., og lånets saldo var den 15. juni 1992 3.211 kr.

Lånet overgik herefter til inkasso, og K underskrev den 28. september 1992 tillæg til låneaftalen, hvorefter han erkendte at skyldte 5.245,51 kr. inkl. inkassoomkostninger.

Lånet kom påny i restance, og i marts 1993 overgik sagen igen til inkasso. Den 24. august 1993 underskrev K nyt tillæg til låneaftalen, hvorefter han erkendte at skyldte F 5.766,36 kr.

Sagen blev i august 1994 foretaget i fogedretten, hvor K's gæld til F blev opgjort til 8.451,46 kr. K afgav insolvenserklæring.

Sagen blev i efteråret 1997 påny overgivet til inkasso. I F's advokats inkassoskrivelse af 3. oktober 1997 blev gælden opgjort til 15.826,06 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at F tilpligtedes at tilbageføre en væsentlig del af rykkergebyrerne og inkassoomkostningerne.

F tilbød en kulancemæssig reduktion af kravet med 3.600 kr., svarende til rykkergebyrer pålagt i perioden 13. oktober 1989 til 2. januar 1993. F nedlagde i øvrigt påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"F's adgang til at opkræve gebyr for fremsendelse af rykkerskrivelser er betinget af, at det har været rimeligt at afgive dem. Heraf følger, at der må være et maksimum for antallet af gentagne rykkerskrivelser, for hvilket der kan kræves gebyr. Efter Ankenævnets faste praksis er dette maksimum 3 rykkerskrivelser, idet kreditor, i hvert fald når dette antal rykkerskrivelser er afgivet, i almindelighed bør tage stilling til, om restgælden bør opsiges til indfrielse, om restance bør inddrives, eller om der bør indrømmes henstand med restance i form af forlængelse af lånets løbetid eller på anden måde, uden at restgælden belastes med yderligere rykkergebyrer. Det følger endvidere af Ankenævnets praksis, at opkrævning af rykkergebyr, efter at der i seks på hinanden følgende måneder er blevet debiteret sædvanemæssigt rykkergebyr i anledning af forsinket indbetaling, forudsætter en individuelt udformet underretning om de gebyrmæssige konsekvenser af fortsat betalingsmisligholdelse.

Det fremgår ikke af de under sagen fremlagte girokvitteringer, om K til stadighed har været i restance med én ydelse, eller om ydelserne løbende er indbetalt for sent. Herved bemærkes, at det ikke fremgår, hvilke ydelser gebyrerne relaterer sig til, og at giroindbetalingskortene ikke altid er betalt i kronologisk ræk-

kefølge af K. Således er for eksempel indbetalingskortet vedrørende ydelsen den 1. december 1989 betalt den 7. februar 1990, mens indbetalingskortet vedrørende ydelsen den 2. januar 1990 er betalt den 6. januar 1990. Det kan imidlertid lægges til grund, at K i perioden 13. oktober 1989 til 15. juni 1992 (32 måneder) har betalt 32 ydelser på lånet, og at der i samme periode omtrent hver måned er debiteret et eller flere rykkergebyrer."

Tre medlemmer udtalte herefter:

"Under hensyn til at en væsentlig del af rykkergebyrerne efter Ankenævnets beskrevne praksis må anses for opkrævet med urette, og at de samlede gebyrer i perioden, 3.475 kr., overstiger lånets saldo pr. 15. juni 1992 på 3.211 kr., samt at der siden er indbetalt i alt 2.500 kr. på lånet, finder vi, at K bør være stillet, som om lånet er indfriet. Vi finder således, at der på den beskrevne baggrund må ses bort fra K's anerkendelse af gældens størrelse ved underskrivelsen af tillæggene den 28. september 1992 og 24. august 1993.

Vi stemmer herefter for at anse K for frigjort for yderligere forpligtelser ifølge af låneaftalen."

To medlemmer udtalte:

"Vi finder ikke, at der kan ses bort fra, at K med sin underskrift af tillæggene den 28. september 1992 og 24. august 1993 har erkendt at skyldte de heri anførte beløb. Vi finder endvidere ikke grundlag for at fritage K for betaling af nogen af de inkassoomkostninger, som sagen har givet anledning til.

Vi stemmer derfor for, at der ikke gives K medhold i klagen."

Kendelse afsagt den 20. maj 1998 i sag nr. 980036 (Gældssanering, transport i udlodning på vindmølleandel ikke oplyst under gældssaneringssag, spørgsmål om hvorledes der skulle forholdes med efterfølgende udbetaling).

Ved kendelse om gældssanering af 3. marts 1997 blev klageren K's gæld nedsat til 4,6577%, der skulle afvikles over en 5-årig periode. Pengeinstituttet P havde anmeldt et samlet krav mod K på 88.960,94 kr., men havde ved en forglemmelse ikke oplyst om en sikkerhed i form af en konto håndpantet til P til sikkerhed for K's engagement. På kontoen skulle indgå udlodninger fra K's andel i nogle vindmøller.

Den 2. maj 1997 modtog P 1.600 kr. i udlodning fra vindmøllelaget. P afslog K's anmodning om at få beløbet udbetalt, men erklærede sig indforstået med at nedsætte det under gældssaneringen anmeldte krav med beløbet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle anerkende, at P's samlede dividende skulle nedsættes med det udloddede beløb på 1.600 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Efter konkurslovens § 199, stk. 2, omfatter kendelse om gældssanering ikke pantefordringer i det omfang, pantet strækker til. Pantehaverne bindes derimod af kendelsen for så vidt angår den del af deres personlige fordring mod skyldneren, som ikke dækkes af pantet.

Det forhold, at P ikke under behandlingen af K's gældssanerings-sag oplyste, at fordringen mod K var sikret ved pant, indebærer

ikke i sig selv, at P kan anses for at have givet afkald på at gøre panteretten gældende.

Klagen kan derfor ikke tages til følge.

Med hensyn til spørgsmålet, om P har krav på at modtage dividende i henhold til kendelsen om gældssanering sideløbende med, at man oppebærer indbetalinger i henhold til transporten, bemærkes, at P gjorde sin panteret gældende, inden man modtog første rate ifølge kendelsen.

Det aktiv, hvori P har sikkerhed - fordringen på fremtidige udlodninger fra vindmøllelauget - må betegnes som vanskeligt realiserbart, og det må forventes, at udbetalingerne vil kunne finde sted i endnu en årrække. Under henvisning hertil finder Ankenævnet ikke, at P er afskåret fra at fastholde sin sikkerhed, samtidig med at man modtager dividende i afviklingsperioden efter gældssaneringskendelsen. P må dog herved iagttage den begrænsning i fyldestgørelsesgraden, som følger af bestemmelsen i konkurslovens § 46."

0-0-0

Kendelse afsagt den 2. september 1998 i sag nr. 980043 (Rente på billån i forhold til nye udlån/ny lånetype).

Pengeinstituttet P ydede i maj 1997 klageren K et billån på 72.578 kr. svarende til 60% af købesummen af en bil, som K havde købt på købekontrakt. P fik transport i købekontrakten. P beregnede sig 2.177 kr. i etableringsgebyr og 1.000 kr. i ekspeditionsgebyr. Lånets rente var p.t. 4,75% p.a. Af lånekontrakten fremgik, at lånet forrentedes med den af P "til enhver tid fastsatte rente for samme type billån".

Den 11. december 1997 forhøjede P lånets rente med 0,25% til 5% p.a. Baggrunden herfor var, at P på samme tidspunkt for nye lån med 40% i udbetaling forhøjede ekspeditionsgebyret fra 1.000 kr. til 1.750 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle nedsætte renten på lånet til satsen for nye billån med 40% i udbetaling.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ankenævnet finder ikke, at der med forhøjelsen af ekspeditionsgebyret pr. 11. december 1997 for billån med 40% i udbetaling blev indført en ny lånetype, der adskiller sig fra det lån, som P den 13. maj 1997 ydede K. P var derfor ifølge kontrakten ikke berettiget til at forhøje renten på K's lån den 11. december 1997."

P blev pålagt at nedsætte renten på K's lån til 4,75% p.a. med virkning fra den 11. december 1997.

0-0-0

Kendelse afsagt den 16. juni 1998 i sag nr. 980053 (Spørgsmål om godtgørelse af omkostninger ved indgivelse af konkursbegæring).

I juli 1997 overgav pengeinstituttet P et krav mod klageren K til inkasso. Kravet vedrørte en kautionsforpligtelse på ca. 176.000 kr. Den 24. juli 1997 anlagde P's advokat A på vegne P sag mod K.

Primo september 1997 blev P bekendt med, at K var i færd med at sælge en fast ejendom. A kontaktede herefter K's advokat D med

forespørgsel, om K ville give P transport i provenuet fra salget, idet P i modsat fald ville indgive konkursbegæring mod K. Den 8. s.m. indgav P gennem A konkursbegæring mod K ved skifteretten i V. Begæringen blev berammet til den 22. s.m.

K fraflyttede retskredsen, hvorfor tilsigelse for K til mødet den 22. september 1997 ikke blev forkyndt. K fraflyttede til S retskreds.

Der fandt herefter en korrespondance sted mellem P's og K's advokater om eventuelt at indsætte provenuet fra ejendomssalget på en spærret konto. Drøftelserne førte ikke til enighed.

Den 11. november 1997 indgav A på P's vegne på ny konkursbegæring mod K nu ved skifteretten i S.

Den 20. november 1997 afsagde skifteretten i S kendelse om, at konkursbegæringen blev nægtet fremme. Skifteretten henviste til, at P's krav var bestridt, og at der verserede retssag herom. Skifteretten fandt endvidere ikke, at K's indsigelser under retssagen var helt grundløse, hvorfor P's krav ikke havde en sådan klarhed, at det kunne danne grundlag for en konkursbegæring. Skifteretten beskikkede D for K og fastsatte salæret til D til 2.500 kr. inkl. moms, som P pålagdes at betale.

Den 11. februar 1998 fremsendte D faktura til K for sin bistand i forbindelse med indgivelse af konkursbegæring i september 1997 samt korrespondance og oprettelse af konto m.v. Tidsforbruget var oplyst til 4 timer svarende til 3.900 kr. + moms med tillæg af porto og kopi, i alt 5.125 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle dække hendes udgifter til D i forbindelse med konkursbegæringerne samt betale godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste ved mødet i skifteretten.

P nedlagde påstand om principalt afvisning under henvisning til, at spørgsmålet om sagsomkostninger faldt uden for Ankenævnets kompetence, subsidiært frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Det af P anførte findes ikke at kunne begrunde, at klagen afvises.

Ankenævnet finder, at P har handlet i strid med god pengeinstitutskik ved gennem A at indgive konkursbegæring mod K den 8. september 1997 og igen den 11. november 1997. Nævnet har herved lagt vægt på, at der allerede verserede en civil retssag mellem parterne vedrørende det krav, som dannede grundlag for konkursbegæringerne, at K's indsigelser mod P's fordring ikke på det foreliggende grundlag kunne anses for grundløse, at det sikringsformål, som P angav som begrundelse for konkursbegæringerne, kunne være søgt tilgodeset ved indgivelse af begæring om arrest i K's ejendom, og at konkursbegæringerne på denne baggrund må anses for anvendt som et utilbørligt pressionsmiddel.

Når henses til, at K kunne have nedlagt påstand om tilkendelse af sagsomkostninger i forbindelse med konkursbegæringen indgivet til skifteretten i V, og at D i medfør af konkurslovens § 106 blev beskikket for K i forbindelse med konkursbegæringen indgivet til skifteretten i S og fik tilkendt salær, finder Ankenævnet ikke grundlag for at pålægge P at godtgøre K omkostningerne til advokatbistand i forbindelse med konkursbegæringerne. Der findes heller ikke at være tilstrækkeligt grundlag for at tilkende K godtgørelse for mistet arbejdsfortjeneste."

Kendelse afsagt den 14. september 1998 i sag nr. 980096 (Real-kreditbelåning, aftale om købersikring, hvor det søgte ejerskiftelån ikke kunne opnås).

Klagerne K underskrev den 3. november 1997 købsaftale vedrørende køb af en fast ejendom. Af købesummen på 808.000 kr. forudsattes 649.000 kr. finansieret ved et 30-årigt kontantlån fra realkreditinstituttet U. Kursrisikoen på ejerskiftelånet overgik til K ved underskrivelsen af købsaftalen.

Den 20. november 1997 underskrev K i pengeinstituttet P, der formidler lån fra U, en aftale om købersikring. Af købersikringsaftalen fremgik, at det, selv om der ikke forelå bindende lånetilbud fra U, blev aftalt, at K solgte obligationerne fra det forudsatte ejerskiftelån til kurs 90,10 til afvikling den 9. februar 1998. Det fremgik videre, at hvis U's lånetilbud var på en lavere hovedstol end forudsat, eller U helt afslog at tilbyde lån, kunne K vælge at få aftalen overført til tilsvarende realkreditobligationer med samme løbetid og kuponrente fra et lån i et andet realkreditinstitut. Hvis K benyttede sig af fortrydelsesretten i henhold til lov om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom, eller hvis U ikke tilbød et lån, bortfaldt aftalen, uden at hverken K eller P havde krav på hinanden.

P oplyste under sagens forberedelse, at U telefonisk havde meddelt P, at der ikke kunne tilbydes fuld belåning. P rettede herefter henvendelse til den medvirkende ejendomsmægler, som indhentede lånetilbud med fuld belåning i realkreditinstituttet D. Købersikring blev den 5. december 1997 overført til at gælde obligationerne fra ejerskiftelånet i D. K blev ikke orienteret herom.

Ved underskrivelse af skøde den 23. december 1997 blev K bekendt med, at købersikringen var overført til D.

Ved skrivelse modtaget hos P den 29. december 1997 protesterede K mod overførsel af købersikringen som sket.

Købersikringen blev annulleret den 21. januar 1998. Udgiften herved udgjorde 34.920 kr., og spørgsmålet om hæftelsen for dette beløb blev henskudt til afgørelse ved Ankenævnet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle anerkende, at K ikke hæftede for de 34.920 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ankenævnet finder det ikke godtgjort, at det i forbindelse med underskrivelsen af aftalen om købersikring på forhånd blev aftalt med K, at aftalen skulle søges overført til et andet realkreditinstitut i tilfælde af, at U ikke ville tilbyde den forudsatte belåning. Det bemærkes herved, at det måtte påhvile P at sikre sig bevis for en sådan særlig aftale, jf. herved pkt. 11 i Forbrugerombudsmandens retningslinier om etik i pengeinstitutternes rådgivning.

P har heller ikke dokumenteret, at U tilbød en lavere belåning og ikke i det hele afslog at tilbyde et lån.

Ankenævnet finder, at aftalen om købersikring under de således foreliggende omstændigheder bør anses for bortfaldet uden omkostninger for K, jf. aftalens bestemmelse om, at kunden kan kræve, at aftalen skal bortfalde, hvis U ikke tilbyder et lån.

Ankenævnet finder anledning til at tilføje, at aftalen om købersikring ikke klart regulerer den situation, at køberen ophæver aftalen, efter at U har tilbudt en lavere belåning end ansøgt."

Kendelse afsagt den 15. juli 1998 i sag nr. 980110 (Misbrug af dankort, spørgsmål om rettidig meddelelse).

Den 18. februar 1998 mellem kl. 05 og 06 opholdt klageren K sig på et værtshus i København city. K anvendte kl. 05.22 kortet på værtshuset.

K oplyste, at han mistede dankortet på værtshuset. K anmeldte kortet bortkommet samme dag ved middagstid.

Dankortet var forinden kortets spærring misbrugt ved en række transaktioner i tidsrummet 05.46-06.04 og 06.11-08.54.

Pengeinstituttet P, hvor K havde sin dankortkonto, meddelte K, at denne hæftede for 8.000 kr. af misbruget.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle anerkende, at K alene hæftede for 1.200 kr.

P nedlagde påstand om principalt frifindelse, subsidiært at K's hæftelse blev nedsat til et beløb lavere end 8.000 kr., men større end 1.200 kr.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med disse bemærkninger:

"Efter betalingskortlovens § 21, stk. 3, nr. 3, hæfter kortindehaveren med op til 8.000 kr. for tab som følge af andres uberettigede brug af betalingskortet, hvis kortudsteder godtgør, at kortindehaveren har undladt at "underrette kortudstederen snarest muligt efter at have fået kendskab til, at kortet er bortkommet". Hæftelse for misbrug kan efter denne bestemmelse således pålægges kortindehaver, hvis det kan bebrejdes denne, at underretning om bortkomst ikke blev foretaget hurtigere end

sket, og kortindehaverens simple uagtsomhed i denne henseende er tilstrækkelig til, at hæftelse efter bestemmelsen indtræder.

Det lægges efter de foreliggende oplysninger til grund, at K den 18. februar 1998 kl. 05.45 blev opmærksom på, at han ikke længere var i besiddelse af sit dankort. Ankenævnet finder, at K herefter burde have sat sig i forbindelse med PBS så betids, at kortet kunne være spærret inden misbrugene kl. 6.11 og senere fandt sted. K hæfter herefter for disse misbrug, hvorimod der ikke er tilstrækkelig grundlag for at lade K hæfte for de misbrug, der blev foretaget tidligere."

0-0-0

Kendelse afsagt den 2. oktober 1998 i sag nr. 980121 (Gebyr for boligrådgivning og ikke effektueret lån).

Klagerne K1 og K2 henvendte sig i oktober 1997 til pengeinstituttet P i forbindelse med et påtænkt boligkøb. P udarbejdede kontantprisberegning, 2 økonomiberegninger og et lånebevis til K. Efter K's endelige beslutning om køb af en bestemt ejendom, udarbejdede P den 27. oktober 1997 ny økonomiberegning. K blev rådgivet om køberkurskontrakt, indfrielse af sælgerpantebrev og boliglån til finansiering af udbetaling og omkostninger. Samme dag ydede P K en førkøbskredit på 85.000 kr. til finansiering af udbetaling og omkostninger. Kreditten udløb den 1. marts 1998. Den 30. oktober 1997 indgik K køberkurskontrakt med P.

Den 12. marts 1998 blev der ved et møde mellem K og P indgået aftale om oprettelse af et boliglån på 110.000 kr. til indfrielse af førkøbskreditten samt dækning af anden gæld hos P.

Den 16. marts 1998 rettede K1 telefonisk henvendelse til P om rentesatsen på boliglånet, der var 9½%, idet K1 var blevet bekendt med billigere rentesatser på boliglån hos andre pengein-

stitutter. P afslog at tilbyde en lavere rente. Den 19. samme måned underskrev K2 gældsbrevet vedrørende boliglånet, herunder håndpantssætningserklæring og ejerpantebrev. Af gældsbrevet fremgik, at der i omkostninger skulle betales stiftelsesprovision med 2.750 kr., udfærdigelsesgebyr 500 kr. og gebyr for udfærdigelse af ejerpantebrev og håndpanterklæring 500 kr.

Under en telefonsamtale den 23. marts 1998 afviste P påny at nedsætte renten på boliglånet. K meddelte herefter, at engagementet ville blive overført til andet pengeinstitut. På baggrund heraf oplyste P, at man ville beregne sig et gebyr for det arbejde, der var udført i forbindelse med sagen.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle frafalde gebyret på 3.750 kr.

P, der nedlagde påstand om frifindelse, anførte, at beløbet på 2.750 kr. også omfattede den rådgivning, der var ydet i forbindelse med sagen.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med disse bemærkninger:

"Dokumentet vedrørende boliglånet og sikkerheden herfor blev udfærdiget af P efter aftale med K. Da K først efter udfærdigelsen traf beslutning om, at lånet alligevel ikke skulle effektueres, finder Ankenævnet, at P berettiget kan opkræve udfærdigelsesgebyrerne på 2 x 500 kr., idet det bemærkes, at gebyrerne ikke findes at være urimeligt store.

Under hensyn til den manglende effektuering af lånet finder Ankenævnet derimod ikke, at P er berettiget til at beregne sig stiftelsesprovisionen på 2.750 kr.

Uden forudgående aftale med K herom findes P endvidere ikke at være berettiget til særskilt gebyr for rådgivning i forbindelse

med ejendomshandlen. Herved bemærkes, at P ikke har medvirket i ejerskiftesagen, og at K har betalt omkostninger i forbindelse med oprettelsen af førkøbskreditten, ligesom det må antages, at udgiften til oprettelsen af køberkurskontrakten tillige er afholdt af K."

0-0-0

Kendelse afsagt den 2. oktober 1998 i sag nr. 980130 (Check, afvisning af check som betrukne pengeinstitut anså for falsk).

Klageren K indsatte i juni måned 1997 i sit eget pengeinstitut en check på 1.131,25 kr. udstedt af anpartsselskabet D og trukket på pengeinstituttet P. Checken var underskrevet af en hos D ansat.

I oktober måned 1997 blev checkbeløbet tilbageført fra klagerens konto, idet det oplystes, at checken var falsk.

P oplyste, at under P's revisors gennemgang af D's engagement blev der hjemkaldt enkelte checks til kontrol. Enkelte, herunder den af K modtagne, var ikke underskrevet i overensstemmelse med tegningsforholdene vedrørende checkkontoen. P forsøgte forgæves ved henvendelse til D at opnå underskrifter i overensstemmelse med tegningsforholdene. P returnerede herefter K's check som falsk.

D oplyste efterfølgende, at D med beklagelse havde konstateret returneringen af de omhandlede checks. D erkendte, at der var begået fejl ved manglende ændring af prokura, men der var ikke tale om falske checks.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P blev tilpligtet at betale checkbeløbet.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Af sagen fremgår, at tilbagekaldelsen af den udstedte check skete på P's foranledning og ikke som følge af, at D, på hvis konto checken var trukket, gjorde gældende, at checken var falsk. Ankenævnet finder på denne baggrund, at P's tilbagekaldelse af checken over for K var uberettiget, idet D ikke havde gjort falskindsigelse gældende. Det bemærkes herved, at P, da man blev opmærksom på, at checken ikke var underskrevet i overensstemmelse med tegningsforholdene for kontoen, kunne have meddelt D dette med opfordring til at meddele, om checken ønskedes tilbagekaldt som falsk. Klagen tages derefter til følge for så vidt angår betalingen af checkbeløbet."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at man ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

0-0-0

Kendelse afsagt den 7. december 1998 i sag nr. 980141 (Rådgivning om obligationskuponrente ved hjemtagelse af realkreditlån).

Klagerne K anmodede i januar 1990 realkreditinstituttet N om lån i henhold til lov nr. 842 af 20. december 1989 om hjælp til tvangsauktionstruede ejendomme. I denne forbindelse afgav pengeinstituttet P, hvor K var kunder, den for opnåelse af realkreditlånet fornødne erklæring vedrørende K's økonomiske forhold.

I november fremsendte N lånetilbud til P vedrørende et 30-årigt 9% obligationslån på 1.081.000 kr. P forestod omprioriteringens gennemførelse. K indgik herefter med N fastkursaftale om udbetaling af obligationslånet på basis af 9% obligationer. Udbetalingskursen var 85,9.

Lånet til N blev indfriet i 1997 til kurs 100 i forbindelse med omprioritering af K's ejendom.

Under sagen fremlagde K kopi af kursliste fra tidspunktet for fastkursaftalens indgåelse, hvoraf fremgik, at kursen for 30-årige 9% obligationer var 86,65, mens kursen på tilsvarende 10% obligationer var 92,55. Effektiv rente før skat var 10,10% og 11,39%, mens rente efter skat for begge obligationer var 5,73%. K beregnede, at K ved omprioriteringen i 1990 kunne have opnået samme provenu ved i stedet at optage et 10% obligationslån med en hovedstol, der var 68.316 kr. lavere, end det hjemtagne lån.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle betale 68.316 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse og anførte bl.a., at rådgivningen vedrørende valget af kuponrente foregik hos N, samt at P ikke havde handlet ansvarspådragende i forbindelse med ekspeditionen af lånetilbudet. En konverteringsmulighed indgik på daværende tidspunkt ikke i overvejelserne om valg af kuponrente, idet en konvertering da var betinget af en såkaldt realkreditbegivenhed, typisk et ejerskifte.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet K's påstand til følge.

3 medlemmer udtalte:

"I den skrivelse, hvormed N fremsendte lånetilbudet til P, anførte N, at lånetilbudet var fremsendt til brug ved P's rådgivning af K, og at N havde taget udgangspunkt i et 9% lån. Vi finder herefter, at P havde anledning til at drøfte fordele og ulemper i forbindelse med valget af obligationsrente med K, da man modtog lånetilbudet. Som sagen foreligger oplyst, foretog P ikke en sådan rådgivning, og da P ikke har bestridt de af K foretagne beregninger af nettoyieldelserne ved henholdsvis 9% og 10% lån, ses der ikke at have været nogen fordele for K ved at vælge

9% lån, der kunne opveje det forhold, at hovedstolen på 9% lånet blev 68.316 kr. højere, end det havde været tilfældet ved et 10% lån.

På det således foreliggende grundlag finder vi ikke, at P har ydet en fyldestgørende rådgivning over for K, og da P ikke har bestridt K's erstatningsopgørelse, stemmer vi for at give K medhold i klagen."

To medlemmer udtalte, at:

"Klagen ikke tages til følge af de grunde, der er anført af P, samt under henvisning til den tid, der er gået fra lånet blev optaget indtil klagens indgivelse."

Samtlige medlemmer udtalte herefter:

"Det tilføjes, at Ankenævnet ikke har kompetence til at tage stilling til, om N er medansvarlig for det lidte tab, eller om hvorledes det indbyrdes forhold mellem P og N bør reguleres for det tilfælde, at N anses for medansvarlig."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

0-0-0

Kendelse afsagt den 9. november 1998 i sag nr. 980142 (Indskud på kapitalpension efter indtræden af invaliditet, ansvar for forhøjet skat ved udbetaling).

Klageren K, der var født i 1948, fik i maj 1996 udbetalt en erhvervsevnetabserstatning på ca. 600.000 kr., hvoraf ca. 220.000 kr. var renter. Beløbet blev fremsendt til pengeinstituttet P, hvor K gennem en årrække havde været kunde. Beløbet indsattes på

en millionærkonto. Af oprettelsesdokumentet vedrørende millionærkontoen fremgik, at det indbetalte beløb var en erhvervsevnetabserstatning.

K havde hos P to kapitalpensionskonti, henholdsvis en arbejdsgiverordning og en privatordning.

Den 8. juli 1996 blev K tilkendt mellemste førtidspension.

Den 21. oktober 1996 overførtes der 32.000 kr. fra K's millionærkonto til K's private kapitalpension.

Primo 1998 ønskede K at ophæve kapitalpensionerne. Som følge af indskuddet den 21. oktober 1996 ville en ophævelse før K's fyldte 60. år skattemæssigt blive behandlet som en ophævelse i utide, hvorfor der skulle betales 60% i afgift. Såfremt indskuddet ikke havde været foretaget, kunne ophævelse være sket mod betaling af 40% i afgift.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle betale den del af afgiften, der oversteg 40% ved ophævelse af kapitalpensionerne.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet K's påstand til følge.

3 medlemmer udtalte:

"Den medarbejder hos P, med hvem K aftalte indskuddet den 21. oktober 1996 på K's kapitalpensionskonto, var bekendt med, at K havde fået udbetalt en betydelig erhvervsevnetabserstatning. Vi finder, at den pågældende medarbejder, såfremt han ikke vidste, at K modtog offentlig førtidspension (invalidepension), i hvert fald måtte anse dette for en nærliggende mulighed, og at medarbejderen derfor burde have skaffet sig nærmere oplysninger herom

og på dette grundlag burde have rådgivet K om de afgiftsmæssige konsekvenser af, at der blev foretaget indskud på kapitalpensionskontoen. Vi finder derfor, at P er erstatningsansvarlig for det tab, K har lidt ved, at han som følge af indskuddet på kapitalpensionskontoen den 21. oktober 1996 skal betale en afgift på 60% i stedet for en afgift på 40% ved den udbetaling af kapitalpensionerne før det fyldte 60. år, som han nu ønsker.

Erstatningen bør i overensstemmelse med det af P anførte beregnes som 20% af ordningernes værdi, når bortses fra indskuddet på 32.000 kr., samt for så vidt angår indskuddet på 32.000 kr. som et beløb svarende til differencen mellem afgiften på 60% og skatteværdien af det opnåede fradrag. Såfremt K har opnået en større pensionsydelse som følge af det ved indskuddet på 32.000 kr. opnåede skattemæssige fradrag, må erstatningsbeløbet reduceres hermed. Udbetalingen af erstatningen forudsætter, at K inden 8 uger fra afsigelsen af kendelsen begærer kapitalpensionsordningerne ophævet."

2 medlemmer udtalte:

"Uanset om man måtte antage, at K under mere tilfældige omstændigheder tidligere måtte have nævnt for en af P's medarbejdere, at han fik invalidepension, findes dette ikke at medføre, at P herefter for eftertiden må antages at være bekendt med K's stilling som modtager af offentlig førtidspension.

Den af P foretagne overførsel til K's kapitalpensionskonto den 21. oktober 1996, skete efter en telefonsamtale med K, og overførslen må karakteriseres som en ren ekspedition, hvorfor der ikke påhvilede P nogen særlig rådgivningsforpligtelse i forbindelse med udførelse af den af K ønskede overførsel, der isoleret betragtet forekom sædvanlig og uproblematisk. Vi stemmer derfor for, at klagen ikke tages til følge."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen, idet P dog samtidigt har oplyst, at man kulancemæssigt vil opfylde kendelsen.

0-0-0

Kendelse afsagt den 30. november 1998 i sag nr. 980169 (Inkasso, renter, opgørelse af krav. Spørgsmål om afbrydelse af forældelse ved indbringelse for Ankenævnet).

Klageren K underskrev den 24. september 1991 et frivilligt forlig med pengeinstituttet P vedrørende en gæld på 78.000 kr. Gælden skulle afvikles med en månedlig ydelse på 2.000 kr. Den 18. marts 1992 underskrev K et ny frivilligt forlig vedrørende samme gæld. Ifølge forliget var gælden 68.288,42 kr., som fortsat skulle afvikles med 2.000 kr. månedligt.

Efter at K havde misligholdt gældens afvikling i sommeren 1992, anmodede K om, at renten blev nulstillet og ydelsen nedsat, hvilket P afslog. Den automatiske renteberegning af gælden blev sat i bero i 1992. I februar 1993 overgik sagen til inkasso hos advokat.

Den 17. maj 1993 blev sagen foretaget i fogedretten, hvor K afgav insolvenserklæring. Gælden blev opgjort til 83.008,29 kr. K tilbød at afvikle gælden med 1.000 kr. månedligt.

I juli 1994 afregnede P's advokat sagen over for P.

Frem til udgangen af 1997 indbetalte K månedligt 1.000 kr. til P. Primo januar 1998 anmodede K med henblik på indfrielse om en opgørelse af gælden. P oplyste, at indfrielsesbeløbet inkl. renter til udgangen af januar 1998 udgjorde 41.692 kr. Ved K's indbetaling af 1.000 kr. den 2. februar 1998 fremgik af kvitterin-

gen for indbetalingen, at den nye saldo var 15.881,41 kr. (negativ). Med henvisning hertil stillede K sig uforstående over for P's opgørelse ultimo januar 1998. P fastholdt opgørelsen.

Den 30. marts 1998 indbetalte K 14.881,41 kr. Af kvitteringen for indbetalingen fremgik, at ny saldo herefter var 0,00 kr.

Den 6. maj 1998 indbragte K sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at gælden var indfriet.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Under sagens forberedelse fremkom P med en opgørelse af K's gæld, hvorefter denne pr. 31. december 1998 udgjorde 37.470,94 kr.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Ankenævnet finder det ikke godtgjort, at det af K underskrevne frivillige forlig af 24. september 1991 - og det efterfølgende frivillige forlig af 18. marts 1992 - er uforbindende for K som følge af bristende forudsætninger. Der er heller ikke grundlag for at anse det for uberettiget, at P, da K misligholdt forliget af 18. marts 1992, overgav sagen til inkasso, eller at P's advokat indgav begæring om fagedforretning.

De frivillige forlig indeholder bestemmelse om forrentning af gælden, og det må lægges til grund, at P udtrykkeligt afviste at give afkald på rente. Udformningen af P's årsopgørelser vedrørende inkassokontoen kan kritiseres, idet det heri angives, at renten er "0,00", ligesom den opgivne saldo ikke indeholder tilskrevne renter, uden at der er taget forbehold eller givet en nærmere forklaring vedrørende de meddelte oplysninger. Tilsvarende gælder med hensyn til de angivne saldi på de kvitteringer, K modtog ved indbetalingerne den 2. februar og 30. marts 1998. Efter det foran anførte finder Ankenævnet imidlertid, at

det uanset udformningen af årsopgørelser og kvitteringer måtte stå K klart, at P ikke havde givet afkald på forrentning af gælden, og at de oplyste saldi ikke var udtryk for den samlede restgæld. K's påstand om, at hans gæld skal anses for indfriet, kan derfor ikke tages til følge.

Ankenævnet lægger efter det oplyste til grund, at K efter indgåelsen af det frivillige forlig af 18. marts 1992, i hvilket gælden blev opgjort til 68.288,42 kr., indbetalte 4.000 kr. efter sagens overgivelse til inkasso og derefter - efter fogedforretningen den 17. maj 1993 - fra den 1. juni 1993 løbende betalte 1.000 kr. om måneden. Disse indbetalinger har P - når bortses fra et beløb på 3.535,83 kr., der blev tilskrevet som rente i 1994 - valgt af afskrive på hovedstolen, hvilket må anses for accepteret af K, der ikke har anmodet om renteindberetning til skattemyndighederne. Der må herefter tages stilling til, om der i medfør af § 1, stk. 1, nr. 2, i forældelsesloven af 1908 er indtrådt forældelse af forfaldne renter.

Indbringelse for Ankenævnet af en klage, ved hvilken klageren påstår pengeinstituttet tilpligtet at betale et beløb eller at anerkende at skyldes et beløb, må anses for et retsligt skridt, som efter 1908-lovens § 2, 2. pkt., afbryder forældelse. Nævnets afgørelse er imidlertid ikke bindende for parterne og udgør derfor ikke i sig selv et særligt retsgrundlag som nævnt i 1908-lovens § 1, stk. 2. Hvis afgørelsen går klageren imod eller ikke anerkendes af pengeinstituttet, jf. herved vedtægternes § 11, stk. 2, er klagens fristafbrydende virkning derfor betinget af, at klageren uden unødigt ophold forfølger sagen til erhvervelse af forlig, dom eller anden retsafgørelse, jf. 1908-lovens § 2, 2. pkt. Såfremt klageren - som i den foreliggende sag - påstår pengeinstituttet tilpligtet at anerkende, at et beløb ikke skyldes, bør pengeinstitutts nedlæggelse af frifindelsespåstand eller anden påstand, som direkte eller indirekte indebærer, at klageren skal anerkende at skyldes et beløb, på tilsvarende måde tillægges fristafbrydende virkning i relation til pengeinstitut-

tets krav. Det må herved bl.a. tages i betragtning, at pengeinstituttet efter klagens indbringelse for Ankenævnet er afskåret fra at afbryde forældelse ved anlæggelse af retssag, jf. § 8, stk. 1, sammenholdt med § 12, stk. 5, i lov om Forbrugerklagenævnet. Fristafbrydelsen må i disse tilfælde på tilsvarende måde være betinget af, at pengeinstituttet, når Ankenævnets afgørelse foreligger, uden unødigt ophold forfølger sagen til opnåelse af forlig eller dom m.v.

Det kan ikke antages, at P ved opgørelsen i fogedretten den 17. maj 1993 har opnået et særligt retsgrundlag som nævnt i 1908-lovens § 1, stk. 2, for renter forfaldet i perioden fra den 18. marts 1992 til den 17. maj 1993. Af det foran anførte følger herefter, at renter af P's krav, der er forfaldet mere end 5 år forud for den 10. juni 1998, da P nedlagde frifindelsespåstand under klagesagen, må anses for forældede. Dog bør det nævnte rentebeløb på 3.535,84 kr., som blev tilskrevet i 1994, betragtes som medgået til dækning af dengang ikke forældede renter forfaldet i perioden forud for den 10. juni 1993.

Ankenævnet finder herefter, at der ved opgørelsen af K's aktuelle restgæld må tages udgangspunkt i en hovedstol pr. 10. juni 1993 på 68.288,42 kr. med fradrag af 5.000 kr. og med tillæg af 3.535,84 kr., dvs. en hovedstol pr. denne dato på 66.824,26 kr., hvortil kommer påløbne omkostninger på i alt 4.853,15 kr. Restgælden skal herefter opgøres under hensyn til de indbetalinger, K har foretaget efter den 10. juni 1993, således at de første indbetalinger forlods afskrives på omkostningsbeløbet, som P ikke kan kræve forrentet."

0-0-0

Kendelse afsagt den 2. oktober 1998 i sag nr. 980183 (Check, indløsning af stjålen krydset check).

Den 20. november 1997 udbetalte pengeinstituttet P, hvor klageren K var kunde, en til K udstedt krydset check på 3.498 kr. Udbetalingen skete til personen T, der ikke havde konto hos P, men som påførte checken falsk endossement og foreviste legitimationskort uden foto tilhørende K.

T blev senere i forbindelse med straffedom dømt til at betale K 3.498 kr. P nægtede at godtgøre K beløbet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale 3.498 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ifølge checklovens § 38, stk. 3, må et pengeinstitut kun erhverve en krydset check fra en af sine kunder eller fra et andet pengeinstitut. Da det lægges til grund, at checkindløseren ikke var kunde hos P, er P derfor ansvarlig for K's tab, jf. checklovens § 38, stk. 5."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen, idet P dog samtidigt har oplyst, at man kulancemæssigt opfylder kendelsen.

0-0-0

Kendelse afsagt den 27. oktober 1998 i sag nr. 980212 (Modregning i gevinstopsparingskonto til nedbringelse af gæld i henhold til kassekredit ydet i 1978).

I december 1978 ydede et pengeinstitut, som gennem flere fusioner er overtaget af pengeinstituttet P, klageren K og dennes

bror B en kredit på 250.000 kr. K og B drev i fællesskab en butik. K ud-trådte af denne virksomhed i 1979.

B's bo blev i 1980 taget under konkursbehandling, og boet blev sluttet i 1982, hvorefter P's krav i henhold til kassekreditten var på ca. 120.000 kr.

I februar 1995 oprettede K en gevinstopsparingskonto hos P. Der var ikke tale om samme afdeling, som i 1978 havde ydet kassekreditten.

I september 1997 spærrede P K's gevinstopsparingskonto, hvis saldo var 19.172 kr., og anmodede K om at træffe aftale om afvikling af gælden på kreditten. Efter at K havde gjort indsigelse mod spærringen, tilbød K saldokvittering mod K's indbetaling af et beløb svarende til indeståendet på gevinstopsparingskontoen.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle udbetale indeståendet på gevinstopsparingskontoen og frafalde sit krav.

P, der vedstod akkordtilbuddet, nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet P's påstand til følge.

Ankenævnets bemærkninger var således:

"Ankenævnet finder ikke grundlag for at fastslå, at P har frigjort K for hæftelsen i henhold til kreditkontrakten af 13. december 1978.

P's fordring mod K i henhold til kassekreditten er - selv om der ikke er udstedt gældsbrief - omfattet af den 20-årige forældelse i Danske Lov 15-14-4. Rente af gælden er omfattet af den 5-årige forældelse efter 1908-loven. På baggrund af forældelsesreglerne

finder Ankenævnet ikke grundlag for at anse fordringen for bortfaldet som følge af passivitet, uanset at P igennem en længere årrække ikke har rettet henvendelse til K om gælden."

3 medlemmer udtalte herefter:

"Da P således har en forfalden fordring mod K, som overstiger indeståendet på dennes gevinstopsparingskonto, finder vi, at P er berettiget til at foretage modregning. Vi stemmer således for, at K's påstand ikke tages til følge."

2 medlemmer udtalte:

"I forbindelse med at K i februar 1995 ønskede at oprette en gevinstopsparingskonto, burde P have gjort opmærksom på, at hun havde et uafviklet mellemværende hidrørende fra den 1. december 1978 etablerede kredit, jf. herved Forbrugerombudsmandens etiske retningslinier, pkt. 1.1 og kommentaren hertil, og at P ville kunne modregne i kontoens indestående, herunder fremtidige gevinster. Vi finder desuden ikke, at P uden varsel, og efter at K's indlånskonto havde bestået i mere end to år, vil være berettiget til at foretage modregning med den gennem flere fusioner i tiden før 1990 erhvervede fordring på K. Vi stemmer derfor for, at K's påstand tages til følge."

0-0-0

Kendelse afsagt den 18. december 1998 i sag nr. 980219 (Inkasso, inkassoadvokats løbende debitering af salærer for administration af inkassosag).

I juli 1992 overgav pengeinstituttet P et krav mod klageren K til inkasso. K's gæld bestod af restgælden på et lån samt et overtræk på en lønkonto.

Den 6. juli 1992 tog P's advokat A beløbet til inkasso. Gælden blev opgjort til i alt 24.493,52 kr., heraf "takstmæssig inkassoomkostninger" 1.994,68 kr. Under en fogedforretning den 14. september 1992 aftaltes en afviklingsordning med 500 kr. månedligt. Frem til den 1. november 1995 afviklede K mellemværendet regelmæssigt ved indbetalinger til A. A afregnede to gange årligt indbetalingerne over for P. Ved hver afregning debiterede A sig et salær på 375 - 1.500 kr.

Som følge af K's misligholdelse af afviklingsordningen foretoges sagen på ny i fogedretten den 9. april 1996, hvor gælden blev opgjort til 18.610,21 kr. Der foretoges udlæg i K's bil, og der aftaltes en afviklingsordning med 500 kr. månedligt.

K betalte herefter regelmæssigt 500 kr. månedligt frem til og med 1. august 1998. A afregnede fortsat indbetalingerne over for P og fradrog fortsat salær.

Under en korrespondance i foråret 1998 med A stillede K spørgsmål ved A's hjemmel til beregning af yderligere inkassoomkostninger.

K indbragte den 22. juni 1998 sagen for Ankenævnet og anførte, at hun ikke kunne formå A til at fremsende en brugelig oversigt, ligesom hun ønskede undersøgt lovligheden af de beløb, der var fragået indbetalingerne.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Ankenævnet finder, at P efter almindelige regler - og efter bestemmelserne i K's gældsbrief og i P's almindelige forretningsbetingelser - alene kan forlange, at K godtgør P sædvanlige omkostninger i forbindelse med sagens overgivelse til A til inkasso. Disse sædvanlige omkostninger omfatter - ud over A's berettigede udlæg til retsgebyrer m.v. - det takstmæssige inkassosa-

lær, i denne sag 1.994,68 kr., takstmæssigt salær for udfærdigelse af fogedrekvisition og tilkendte salærer for møde i fogedretten. P kan derimod ikke anses for berettiget til at kræve, at K godtgør de salærer for inkassosagens administration, som A i den foreliggende sag løbende har beregnet sig ud over de nævnte salærer, idet det takstmæssige inkassosalær - i hvert fald i forhold til debitor - må anses at omfatte A's administration af inkassosagen. A har derfor ikke været berettiget til at debitere K for disse yderligere salærer, der udgør i alt 7.400 kr. med fradrag af dels salærer for udfærdigelse af fogedrekvisitioner, 494 kr., dels tilkendte salærer for møde i fogedretten, 1.812,50 kr., eller 5.093,50 kr.

Det kan ikke anses for uberettiget, at A rekvirerede fogedforretninger som sket, ligesom de af A debiterede udgifter til retsafgifter, tinglysningsafgift og udskrifter m.m. må anses for berettigede.

P bør herefter kreditere K de for meget debiterede salærbeløb, i alt 5.093,50 kr., således at hvert enkelt debiteret salærbeløb - med fradrag af eventuelle salærer for rekvisition af fogedforretning eller for møde i fogedretten hidrørende fra samme periode - krediteres med valør debiteringsdagen, ligesom P bør foretage en korrigeret opgørelse af K's restgæld i overensstemmelse hermed."

0-0-0

Kendelse afsagt den 2. oktober 1998 i sag nr. 980226 (Check, indløsning af falsk check for modtager, der ikke underskrev som endossent).

Den 19. juni 1998 tilbageførte pengeinstituttet P's City 2 afdeling en check på 1.500 kr., som den 15. september 1997 af en

tredjemand var blevet indløst i afdelingen og indsat på klager-
nes K's konto i P's Græsted afdeling. Baggrunden for tilbagefø-
rslen var, at checken var falsk. Checken var underskrevet og en-
dossieret med samme underskrift.

K oplyste om baggrunden for indsættelsen af checkbeløbet, at de
i en avis havde annonceret et klaver til salg. Med køber aftalte
de telefonisk, at denne skulle overføre købesummen på 1.500 kr.
til deres konto i Græsted afdeling, hvorefter klaveret skulle
udleveres til et bestemt transportfirma. Inden udleveringen ret-
tede de telefonisk henvendelse til Græsted afdeling, der bekræf-
tede, at overførslen havde fundet sted.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P blev til-
pligtet at betale 1.500 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"K har ikke underskrevet den omhandlede check som endossenter og
hæfter derfor ikke som checkskyldnere for betaling af beløbet på
1.500 kr., jf. checklovens § 18, stk. 1, sammenholdt med § 16,
stk. 1. Ankenævnet finder imidlertid, at det er K's risiko, at
køberen af klaveret har anvendt en falsk check. K er derfor ef-
ter almindelige regler forpligtet til at tilbagebetale det nævn-
te beløb til P, da de ellers ville opnå en ugrundet berigelse på
P's bekostning.

Ankenævnet finder ikke tilstrækkeligt grundlag for at pålægge P
ansvar for Græsted afdelings telefoniske oplysninger til K forud
for, at K overgav klaveret til transportfirmaet. "

Kendelse afsagt den 7. december 1998 i sag nr. 980228 (Ophør af gruppeforsikring i forbindelse med overførsel af engagement).

I forbindelse med at klageren K blev kunde i pengeinstituttet P blev der for K etableret en såkaldt tryghedsgaranti i henhold til forsikringsbegæring af 28. februar 1994, hvorefter K blev omfattet af en gruppelivsforsikring, herunder ulykkesforsikring.

Af reglerne for gruppeforsikringen fremgår, at der i denne kunne optages personer under 60 år, som havde en kontoform hos P, som P havde accepteret som grundlag for oprettelse af en tryghedsgaranti. Forsikringsdækningen ophørte bl.a. som følge af, at betingelserne for at deltage i ordningen ikke længere var til stede, f.eks. ophørt kundeforhold.

Ved overflytningen af engagementet til P omfattede K's engagement forskellige lån, kassekreditter samt en kapitalpension.

I marts 1994 tegnede K i tilknytning til sin kapitalpension en tryghedsgaranti med livs- og invalidesumsdækning.

I september 1995 overførte K bortset fra kapitalpensionskontoen engagementet til andet pengeinstitut.

I november 1995 meddelte forsikringsselskabet F, hvor gruppeforsikringerne var oprettet, at K's tryghedsgarantier var annullerede som følge af, at F havde modtaget yderligere helbredsoplysninger om K. Efter at K havde rettet henvendelse til advokat, meddelte F ved skrivelse af 6. september 1996, at F ville være indstillet på kulancemæssigt at acceptere tryghedsgarantien af 28. februar 1994, men at forsikringsdækningen dog under alle omstændigheder var ophørt på grund af det ophørte kundeforhold til P.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle foranledige forsikringsdækningen i henhold til forsikringsbegæringen af 28. februar 1994 opretholdt.

P nedlagde påstand om principalt afvisning i medfør af Ankenævnets vedtægters § 4 eller § 7, subsidiært frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Det, der i denne sag klages over, er det indklagede pengeinstituts håndtering af et forsikringsprodukt, som P i sin tid selv tilbød K, og som K accepterede ved sin underskrift på en formular, der fremtræder som udarbejdet af P, og som også en medarbejder hos P har underskrevet på P's vegne. Ankenævnet findes herefter at være kompetent til at behandle sagen, jf. § 2, stk. 1, 1. pkt. i Ankenævnets vedtægter, der er sålydende: "Ankenævnet behandler klager over danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber." Det bemærkes herved, at klager over P ikke kan behandles af Forsikringsankenævnet. Da der endvidere ikke findes grundlag for at afvise sagen i medfør af vedtægternes § 7, stk. 1, tages P's afvisningspåstand ikke til følge.

Ifølge vilkårene for "Tryghedsgaranti Livs-/ulykkessum" kunne personer under 60 år, der havde en kontoform hos P, som P havde accepteret som grundlag for oprettelsen af en tryghedsgaranti, optages i forsikringsordningen. K's engagement med P bestod efter det oplyste fra oprettelsen af forskellige lån og indlån, herunder en kapitalpension. P accepterede K's ønske om tegning af tryghedsgarantien. I forbindelse med overførslen af engagementet bortset fra kapitalpensionskontoen meddelte P K's nye pengeinstitut, at tryghedsgarantien stadig var gældende til 15. januar 1996. P findes herefter ikke at have givet K fyldestgørende oplysning om, at det var P's opfattelse, at K's bibeholdelse af kapitalpensionskontoen hos P ikke var tilstrækkelig til, at forsikringen "Tryghedsgaranti livs-/ulykkessum" kunne opretholdes. Ankenævnet finder, at P som følge heraf må accep-

tere, at K fortsat er berettiget til den omhandlede forsikringsdækning. Det bemærkes herved, at F for sit vedkommende må antages at have accepteret, at forsikringsdækningen kan opretholdes, jf. F's skrivelse af 6. september 1996."

I kendelsens konklusion bestemtes, at P skulle give meddelelse til F om, at K også efter den 15. januar 1996 var omfattet af "Tryghedsgaranti Livs-/ulykkessum" mod K's indbetaling af præmie for perioden efter denne dato.

0-0-0

Kendelse afsagt den 28. oktober 1998 i sag nr. 980234 (Tredjemandspant, afskrivning af provenu fra ejerpantebrev pantsat til sikkerhed såvel for egen som for ægtefælles gæld).

I august 1997 ydede pengeinstituttet P klageren K og dennes ægtefælle M et boliglån på 90.000 kr. P ydede endvidere M, der drev personlig virksomhed, en kassekredit på 200.000 kr. til brug for virksomheden.

Til sikkerhed for, hvad K, M og M's personlige virksomhed til enhver tid måtte være eller blive P skyldig, fik P håndpant i et ejerpantebrev på 170.000 kr. med pant i K's ejendom, ligesom P fik pant i et fællesejet værdipapirdepot. Af såvel gældsbrief vedrørende boliglånet som af kassekreditkontrakten fremgik, at pant stillet af debitor sekundært hæftede for, hvad debitor i øvrigt var eller måtte være P skyldig.

Efter at P primo april 1998 som følge af misligholdelse havde opsagt såvel boliglån som kassekredit, anmodede K P om at sælge værdipapirdepotet, således at provenuet først skulle anvendes til indfrielse af boliglånet, mens restbeløbet skulle afskrives

på M's kassekredit. Efter at P havde solgt værdipapirdepotet, meddelte P K, at provenuet var indsat på M's kassekredit.

I forbindelse med K's optagelse af et realkreditlån i Nykredit fremsendte Nykredit den 7. maj 1998 174.675 kr. til P "til indfrielse af kundens boliglån hos Dem." P afskrev beløbet på kassekreditten og overgav efterfølgende kassekreditten og boliglånet til inkasso.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P forlods skulle afskrive indfrielsesbeløbet vedrørende ejerpantebrevet på boliglånet.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"K er eneejer af den ejendom, hvori ejerpantebrevet på 170.000 kr. havde pant. Samtidig med håndpantsetsningen af ejerpantebrevet til P blev der etableret et boliglån med K og M som debitorer. Selvom håndpantsetsningen skete til sikkerhed for det samlede engagement med ægtefællerne og ægtefællens virksomhed, finder Ankenævnet, at K med føje kunne forudsætte, at ejerpantebrevet primært skulle tjene til sikkerhed for boliglånet, for hvilket hun var meddebitor. Udformningen af pantsætningsbestemmelsen i gælds brevet vedrørende boliglånet var egnet til at bestyrke denne opfattelse.

Herefter, og idet K ved indfrielsen af ejerpantebrevet meddelte, at beløbet ønskedes afskrevet forlods på boliglånet, finder Ankenævnet, at P var uberettiget til forlods at afskrive beløbet på virksomhedens kassekredit."

Kendelse afsagt den 30. december 1998 i sag nr. 980277 (Realkreditbelåning, købers kurssikring i tilfælde, hvor handelen senere blev ophævet).

Den 5. november 1997 indgik klagerne K købsaftale vedrørende køb af ejendommen A. Købesummen skulle bl.a. finansieres ved hjemtagelse af et kontantlån på 722.000 kr. Handelen var bl.a. betinget af K's advokats godkendelse.

Den 6. november 1997 indgik K med pengeinstituttet P kurskontrakt vedrørende ejerskiftelånet. Kontrakten vedrørte nominelt 752.000 kr. obligationer til kurs 95,55.

Efterfølgende blev det mellem K og sælger aftalt, at handelen som følge af mangler ikke skulle gennemføres.

Den 21. november 1997 underskrev K købsaftale vedrørende køb af ejendommen B. I denne forbindelse skulle hjemtages et kontantlån på 739.000 kr. Handelen var ligeledes betinget af K's advokats godkendelse, og eventuelle indsigelser skulle ske senest den 27. november 1997.

Efterfølgende blev kurssikringen fra købet af ejendom A overført til kurssikring af ejerskiftelånet for ejendom B, idet der i denne forbindelse skete kurssikring til en højere kurs af yderligere nominelt 14.000 kr. obligationer.

K rettede efterfølgende krav over for P og anførte, at P havde begået en fejl ved at lade dem foretage kurssikring af ejerskiftelånet i ejendom A, forinden denne handel var endelig.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle betale 26.696 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse, subsidiært frifindelse mod betaling af et mindre beløb.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Ankenævnet finder ikke grundlag for at fastslå, at det forhold, at der er indgået aftale om kurssikring, inden K havde indgået en endelig aftale om køb af den faste ejendom, i sig selv er ansvarspådragende for P. Ankenævnet finder imidlertid, at et pengeinstituts rådgivning i en sådan situation må omfatte en orientering om kundens stilling for det tilfælde, at handelen ikke gennemføres.

P har anført, at kurssikringen foretaget den 6. november 1997 vedrørende købet af ejendom A skete efter udførlig rådgivning af K, medens K har anført, at rådgivningen ikke var tilstrækkelig. En stillingtagen til dette tvistepunkt ville forudsætte en bevisførelse i form af parts- og vidneforklaringer, som ikke kan ske for Ankenævnet, men i givet fald må finde sted for domstolene. Ankenævnet afviser derfor sagen i medfør af vedtægternes § 7, stk. 1."

0-0-0

Kendelse afsagt den 30. december 1998 i sag nr. 980368 (Påstand om afvisning med henvisning til, at trediepart ikke kunne medinddrages i Ankenævnssag).

Klagerne K indgav klage til Ankenævnet over pengeinstituttet P. Klagen var udformet som en stævning mod en advokat og P. Påstanden ifølge stævningen var, at P og advokaten in solidum skulle betale 279.000 kr.

Klagen vedrørte et krav mod P og advokaten i forbindelse med, at K af en bygmester havde købt en ejendom under opførelse. I denne forbindelse blev indbetalt i alt 279.000 kr. til sælgers bank uden sædvanlig deponering. Sælger gik efterfølgende konkurs. P og advokaten havde medvirket i denne forbindelse.

Under sagen nedlagde P påstand om afvisning. P anførte, at K gjorde et culpaansvar gældende mod såvel advokaten som P. Ifølge P var advokatens ekspedition af ejendomsberigtigelsen hovedårsagen til det opståede problem. Da advokaten ikke kunne medinddrages under klagesagen, havde Ankenævnet ikke mulighed for at afgøre tvisten i forhold til samtlige involverede parter, hvorfor sagen burde anses for uegnet til Ankenævnsbehandling.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Ifølge vedtægternes § 2, stk. 1, behandler Ankenævnet klager over danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber. Ankenævnet er derfor kompetent til at behandle klagen, som omfatter K's erstatningskrav mod P på 279.000 kr. Hverken det forhold, at K har forbeholdt sig at rejse et erstatningskrav mod advokaten, såfremt de ikke får medhold i klagen, eller det forhold, at P eventuelt måtte have et krav mod advokaten, såfremt der gives K medhold, findes at kunne afskære K fra at få sagen prøvet ved Ankenævnet.

P's afvisningspåstand tages herefter ikke til følge, og sagen udsættes til behandling i realiteten, i første omgang på et indlæg herom fra P's side."

V E D T A G T E R
F O R
P E N G E I N S T I T U T A N K E N Æ V N E T

§ 1

Pengeinstitutankenævnet er oprettet af Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet.

§ 2

Stk. 1. Ankenævnet behandler klager over danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber. Klager over grønlandske og færøske pengeinstitutter er ikke omfattet af Ankenævnets kompetence. Ankenævnet behandler endvidere klager over danske filialer af udenlandske pengeinstitutter, herunder grønlandske og færøske. (De nævnte institutter og selskaber er i det følgende dækket af ordet "pengeinstitutter").

Stk. 2. Ankenævnet behandler klager vedrørende private kundeforhold. Klager fra erhvervsdrivende kan behandles, såfremt klagen ikke adskiller sig væsentligt fra en klage vedrørende et privat kundeforhold.

Stk. 3. Klager fra erhvervsdrivende falder i øvrigt udenfor Ankenævnets kompetence.

§ 3

Stk. 1. En klage kan angå samtlige omstændigheder i retsforholdet mellem parterne, herunder også omstændigheder, der er opstået inden et egentligt kundeforhold etableres.

Stk. 2. Det er en betingelse for behandling af en klage, at klageren forgæves ved henvendelse har søgt at opnå en tilfredsstillende ordning med pengeinstituttet. Ankenævnet kan indlede behandling af en klagesag, såfremt pengeinstituttet har afvist klagen, eller der ikke forinden 5 uger fra modtagelsen af en klage er opnået forlig med klageren.

§ 4

Stk. 1. Uden for Ankenævnets kompetence falder sager, hvis behandling i henhold til lovgivningen er henlagt til offentlige myndigheder eller andre anke- eller klagenævn.

Stk. 2. Afviser Ankenævnet i medfør af stk. 1 at behandle en klage, skal det oplyse klageren om den relevante myndighed eller det relevante anke- eller klagenævn.

§ 5

Stk. 1. Ankenævnet kan ikke behandle sager, som er afgjort ved endelig dom, gyldig bindende voldgift eller retsforlig eller sager, der kan forventes afgjort i forbindelse med en straffesag. En voldgiftskendelse er kun bindende, såfremt klageren forinden voldgiftssagen er blevet orienteret om muligheden for ankenævnsbehandling.

Stk. 2. Så længe en sag verserer for Ankenævnet, kan klagesagens parter ikke anlægge sag ved domstolene eller voldgiftsret om de af klagen omfattede spørgsmål.

§ 6

Er det utvivlsomt, at sagen ikke kan behandles af Ankenævnet i henhold til §§ 2-5, giver sekretariatet klageren meddelelse herom og begrundet overfor klageren denne afgørelse. Klageren gøres samtidig opmærksom på, at afgørelsen vil kunne indbringes for Ankenævnet, hvilket sker ved sekretariatets foranstaltning, såfremt klageren fremsætter ønske herom.

§ 7

Stk. 1. Ankenævnet kan afvise sager, som på grund af deres principielle juridiske karakter, usikkerheden om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre særlige grunde findes uegnede til behandling i Ankenævnet.

Stk. 2. En afvisning i henhold til stk. 1 skal ledsages af oplysning om muligheden for at indbringe sagen for domstolene, om retshjælp, fri proces eller dækning af sagsomkostninger gennem eventuel retshjælpsforsikring.

§ 8

Stk. 1. Klager indgives skriftligt til Ankenævnets sekretariat. Ankenævnet kan foreskrive, at der benyttes en særlig blanket. Sekretariatet har i øvrigt til opgave at besvare skriftlige, telefoniske eller personlige henvendelser til Ankenævnet samt at forberede klagesagerne til Ankenævnet. Sekretariatet drager omsorg for sagens oplysning. Klageren skal i forbindelse med klagens indgivelse til Ankenævnet give samtykke til, at pengeinstituttet uanset tavshedspligt kan afgive oplysninger til Ankenævnet til brug for sagens behandling.

Stk. 2. Efter modtagelsen af klagen sender sekretariatet med anmodning om en udtalelse det pågældende pengeinstituts direktion en genpart af det modtagne materiale med undtagelse af det, som

utvivlsomt er direktionen bekendt. Sekretariatet drager i øvrigt omsorg for, at hver af parterne får kendskab til oplysninger fra modparten, som må anses at have betydning for sagens afgørelse, og til sagkyndige erklæringer eller udtalelser indhentet til brug for ankenævnsbehandlingen.

Stk. 3. Hvis pengeinstituttet ikke inden 5 uger efter modtagelsen har fremsendt en udtalelse til Ankenævnet, kan sagen behandles på grundlag af klagerens materiale, medmindre sekretariatet på pengeinstituttets anmodning har forlænget fristen.

Stk. 4. Klageren kan til enhver tid tilbagekalde sin klage. Ankenævnsbehandlingen bortfalder ligeledes, hvis pengeinstituttet under sagens behandling opfylder klagerens krav, eller der indgås forlig mellem parterne.

§ 9

Stk. 1. Ankenævnet kan i særlige tilfælde efter en parts anmodning eller af egen drift indkalde parterne til mundtlig forhandling. Såfremt klageren uden oplyst lovligt forfald udebliver fra en sådan forhandling eller undlader at fremkomme med de af Ankenævnet ønskede oplysninger, kan Ankenævnet afvise klagen eller behandle den på det foreliggende grundlag. Hvis pengeinstituttet udebliver eller undlader at fremkomme med de af Ankenævnet ønskede oplysninger, kan sagen ligeledes behandles på det foreliggende grundlag.

Stk. 2. Ankenævnet kan på begæring af en part eller af egen drift indhente sagkyndige erklæringer eller udtalelser.

§ 10

Stk. 1. Ankenævnets kendelser skal sendes til sagens parter inden 10 dage efter afsigelsen. Der gives normalt en frist på 4 uger til opfyldelse af kendelsen. Klageren orienteres samtidig om muligheden for at indbringe sagen for domstolene, om retshjælp, fri proces eller dækning af sagsomkostninger gennem eventuel retshjælpsforsikring.

Stk. 2. Ankenævnets kendelser sendes endvidere til Finanstilsynet og i anonymiseret form, jf. stk. 4, til Forbrugerklagenævnet.

Stk. 3. Ankenævnet udarbejder en årsberetning, der tilsendes Finanstilsynet og Forbrugerklagenævnet. Ankenævnets offentliggørelse af kendelser sker uden angivelse af parternes identitet, og Ankenævnet kan i øvrigt fastsætte nærmere regler for offentliggørelsen.

Stk. 4. Enhver kan ved henvendelse til Ankenævnets sekretariat forlange at blive gjort bekendt med Ankenævnets kendelser, dog med undtagelse af klagerens og eventuelle tredjemands identitet. Ankenævnet kan i forbindelse med en sags afgørelse bestemme, at også pengeinstituttets identitet skal tilbageholdes, såfremt særlige forhold taler derfor.

Stk. 5. Ankenævnets medlemmer, Forbrugerklagenævnet og sekretariatets medarbejdere har med undtagelse af oplysninger, der er offentligt tilgængelige, tavshedspligt om, hvad der fremkommer under ankenævnsbehandlingen.

§ 11

Stk. 1. Når Ankenævnet har truffet afgørelse i en klagesag, kan sagen af enhver af parterne - af pengeinstituttet dog med den i stk. 2 angivne begrænsning - indbringes for domstolene.

Stk. 2. Et pengeinstitut kan tilslutte sig Ankenævnet med den virkning, at det er bundet af Ankenævnets kendelser, medmindre det inden 4 uger efter Ankenævnets afsendelse af den enkelte kendelse skriftligt meddeler Ankenævnet, at det ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Stk. 3. Et pengeinstitut, der har tilsluttet sig Ankenævnet i henhold til stk. 2, kan ved skriftlig opsigelse til Ankenævnets sekretariat udtræde heraf med et varsel på 6 måneder til et kalenderårs udløb.

§ 12

Stk. 1. Finansrådet og Forbrugerrådet udpeger et af organisationerne nærmere fastsat antal ankenævnsmedlemmer. Organisationerne udpeger herudover formanden og op til to næstformænd, der alle skal opfylde betingelserne for udnævnelse til landsdommer.

Stk. 2. Hvad der i disse vedtægter bestemmes om formanden og dennes kompetence finder tilsvarende anvendelse på næstformanden for så vidt angår de sager, i hvis behandling denne skal deltage, deltager eller har deltaget.

Stk. 3. Ankenævnets medlemmer udpeges for en 3-årig periode. Medlemmerne fratræder deres hverv med udgangen af det år, hvori de fylder 70 år.

Stk. 4. Organisationerne fastsætter Ankenævnets forretningsorden. Bestemmelsen i stk. 2 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Til Ankenævnet tilknyttes et sekretariat. Organisationerne ansætter sekretariatschefen.

§ 13

Stk. 1. Ved Ankenævnets behandling af den enkelte klagesag deltager formanden eller en næstformand og fire af de i § 12, stk. 1, nævnte medlemmer, således at forbrugerinteresser og pengeinstitutinteresser er ligeligt repræsenteret. Ankenævnet er beslutningsdygtigt, når der er mødt mindst én forbrugerrepræsentant og mindst én pengeinstitutrepræsentant, uden at der herved ændres på antallet af stemmer, dvs. to forbrugerstemmer og to pengeinstitutstemmer.

Stk. 2. Ankenævnets kendelser skal være skriftlige. Kendelserne skal være ledsaget af en begrundelse og skal underskrives af formanden. Hvis en afgørelse beror på en flertalsbeslutning, skal dette på mindretallets begæring anføres i afgørelsen, og mindretallet kan i kendelsen begrunde sin stilling.

Stk. 3. En repræsentant fra Forbrugerklagenævnet skal til enhver tid have adgang til uden stemmeret at deltage i møderne.

§ 14

Stk. 1. Ingen må deltage i behandlingen af en sag, når

1. den pågældende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
2. den pågældendes ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op-eller nedstigende linje eller sidelinje så nær som søskendebørn eller andre nærstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse, eller

3. der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om den pågældendes fuldstændige upartiskhed.

Stk. 2. Den, for hvis vedkommende noget af de i stk. 1 nævnte forhold foreligger, skal omgående underrette Ankenævnets formand herom.

Stk. 3. Ankenævnets formand træffer beslutning om, hvorvidt en person som følge af bestemmelsen i stk. 1 ikke kan deltage i behandlingen af en sag.

§ 15

Formanden for Ankenævnet kan beslutte, at en sag, hvori Ankenævnet har truffet afgørelse, skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor, herunder navnlig i tilfælde af

1. lovligt forfald hos en part, som ikke har yttret sig i sagen, eller
2. nye oplysninger, som - hvis de havde foreligget under ankenævnsbehandlingen - må antages at ville have medført et andet udfald af sagen.

§ 16

Stk. 1. Ingen af parterne betaler omkostninger i forbindelse med klagesagens behandling til den anden part. Samtlige omkostninger ved ankenævnsbehandlingen, herunder udgifter til de af Ankenævnet i medfør af § 9, stk. 2, indhentede erklæringer eller udtalelser, afholdes af Ankenævnet. Klageren skal dog altid betale et gebyr på 100 kr., som tilbagebetales, hvis klagen afvises af Ankenævnet, tilbagekaldes eller bortfalder, jf. § 8, stk. 4, eller hvis klageren får helt eller delvis medhold.

Stk. 2. Ankenævnet kan ved mundtlig forhandling efter § 9, stk. 1, godtgøre klagerens rejseudgifter m.v., når særlige grunde taler derfor.

§ 17

Finansrådet fastsætter regler for Ankenævnets finansiering, budget, revision og regnskab m.v.

§ 18

Ændring af vedtægter med tilhørende protokollat sker ved aftale mellem Finansrådet og Forbrugerrådet og skal godkendes af Forbrugerklagenævnet.

§ 19

Disse vedtægter med tilhørende protokollat, der er godkendt af Forbrugerklagenævnet, træder i kraft den 1. januar 1989.

oooooooooooooooooooo

Foranstående vedtægter indeholder ændringer pr. 1. januar 1995.

